

Poglavje 10. Odvzem protipravno pridobljenega premoženja

Odgovorni partner: BayHfoD

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja/-ev in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more prevzeti odgovornosti..

10. Poglavje 10. Odvzem protipravno pridobljenega premoženja

10.1 Uvod

Odvzem protipravno pridobljenega premoženja ima osrednjo vlogo v boju proti trgovini z ljudmi z namenom izkoriščanja delovne sile (v nadaljevanju: delovno izkoriščanje), saj kaznivo dejanje ne sme biti dobičkonosno, odvzem premoženja pa je način, da se storilec odvzame vse protipravno pridobljeno premoženje (v kakršnikoli obliki), da z njim ne morejo več razpolagati. Mednarodna organizacija dela (ILO) ocenjuje, da se vsako leto ustvari 236 milijard USD nezakonitega dobička (Francavilla, Lyon & De Cock, 2024). Poglavje »Odvzem protipravno pridobljenega premoženja« je namenjeno temu, da predvsem organe pregona (OPO) in pravosodne organe (npr. tožilstvo) na teoretični ravni opremi s potrebnim znanjem o možnostih za prepoznavanje, zavarovanje in odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. Predstavi različne enote v Evropski uniji (EU), ki sodelujejo v postopkih odvzema premoženja. V tem okviru bo teoretično povzet pravni okvir in praktični postopki odvzema premoženja – vendar naj jih izvajalec tega poglavja v praksi predstavi še podrobneje. Poleg tega je priporočljivo predstaviti dobre prakse in resnične študije primerov, ki pokažejo, kako odvzem premoženja ne prispeva le k finančnemu zadoščenju žrtvam, temveč lahko tudi oslabi kriminalne strukture, ki stojijo za delovnim izkoriščanjem. Usposabljanje bo udeležencem pomagalo bolje razumeti izzive na tem področju.

Poglavje se začne z učnimi cilji udeleženca usposabljanja (poglavje 2). Sledijo opredelitve najpomembnejših pojmov za to poglavje (poglavje 3). Poglavje 4, ki

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

predstavlja jedro učnega poglavja, vsebuje teoretično in informativno ozadje tem ter predloge, kaj naj strokovnjak za odvzem premoženja vključi pri predstavitvi tematike. Nato sledi predlog praktične aktivnosti, ki udeležencem omogoča, da se z vnaprej osvojenimi informacijami aktivno ukvarjajo in jih utrdijo (poglavje 5).

10.2 Učni cilji

Za poglavje o odvzemu protipravno pridobljenega premoženja je mogoče opredeliti več učnih ciljev. Kjer je to smiselno, so bili učni cilji dodatno razčlenjeni na bolj specifične podcilje..

Udeleženci...

- bodo razumeli pomen odvzema protipravno pridobljenega premoženja v kontekstu delovnega izkoriščanja
- se bodo seznanili s pravnim okvirom (npr. nacionalnim, mednarodnim/EU, pravicami žrtev v tem kontekstu)
- bodo spoznali preiskovalne tehnike za odvzem premoženja
- bodo spoznali možne načine sodelovanja z drugimi organi in na mednarodni ravni
- bodo seznanjeni z glavnimi izzivi na področju odvzema premoženja in z načini, kako jih je mogoče obravnavati
- se bodo seznanili z vprašanjem odškodnin in nadomestil za žrtve na tem področju.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

10.3 Opredelitev pojmov

Sledi nabor ključnih pojmov, pomembnih za odvzem protipravno pridobljenega premoženja, skupaj z njihovimi opredelitvami. Najpomembneje je seveda razumeti pojem premoženja. Nato bodo pojasnjeni ukrepi za zavarovanje premoženja (poglavje 10.4) ter drugo uporabno izrazoslovje v tem kontekstu (npr. za lažje razumevanje tipičnih poslovnih struktur, ki jih storilci uporabljajo pri delovnem izkoriščanju) (poglavje 10.7).

Premoženje

Sredstva pomenijo vsako premoženje, finančni instrument ali gospodarski vir, ki ima vrednost. To vključuje gotovino, nepremičnine, vozila, poslovne deleže, delnice, intelektualno lastnino in kriptovalute. Sredstva so lahko zakonito pridobljena ali pa povezana s kaznivimi dejavnostmi.

10.4 Ukrepi za zavarovanje premoženja

10.4.1 Ukrepi ob sumu in preiskovalni ukrepi

Da postane jasno, ali nezakonito premoženje obstaja in ali ga je mogoče ustrezno odvzeti, je seveda najprej treba imeti indice, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, pri katerem je bilo nezakonito premoženje pridobljeno in/ali se še pridobiva. Če obstaja sum, se najprej izvede preiskava. Preiskave, ki imajo vlogo pri izterjavi premoženja, so finančne preiskave. Čeprav se posebej napotuje na poglavje 9 tega usposabljanja, sta tu za primer navedena le dva pomembna pojma.

- **Forenzična finančna analiza:** Forenzična finančna analiza je postopek preučevanja finančnih evidenc, transakcij in lastništva premoženja z namenom

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

odkrivanja nezakonitih dejavnosti, kot so pranje denarja, goljufije in korupcija. Vključuje tehnike, kot so sledenje transakcijam, finančno profiliranje in analiza omrežij. Za več informacij glejte poglavje 9 tega usposabljanja.

- **Sledenje premoženju** (asset tracing): Z forenzično finančno analizo je tesno povezano tudi sledenje premoženju, ki je njen sestavni del. Gre za preiskovalni postopek prepoznavanja, sledenja in lociranja premoženja, ki je bilo morda pridobljeno z nezakonitimi dejavnostmi. Pogosto sledenje premoženju predstavlja predhodni korak pred zamrznitvijo, zasegom in izterjavo premoženja, saj pristojnim organom pomaga pri utemeljevanju zadeve z razkritjem skritega ali opranega premoženja. Sledenje vključuje forenzično računovodstvo, finančno analizo in pogosto čezmejno sodelovanje za izsleditev premoženja, ki je bilo morda preneseno, prikrito ali pretvorjeno v druge oblike (npr. v nepremičnine, račune v tujini, kriptovalute). S tem se vzpostavi podlaga za zaseg premoženja in izterjavo premoženja.

10.4.2 Preventivni ukrepi

- **Zamrznitev premoženja:** Zamrznitev premoženja (ali preprosto: zamrznitev) pomeni začasno omejitev razpolaganja s premoženjem, za katero obstaja sum, da je povezano s kaznivimi dejavnostmi. Ta ukrep lastnikom preprečuje prenos, prodajo ali uporabo takega premoženja, dokler potekata preiskava ali pravni postopek.
- **Zaseg premoženja:** Zaseg premoženja (ali preprosto: zaseg) pomeni začasno zavarovanje ali odvzem premoženja s strani organov odkrivanja in pregona.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Običajno se uporabi na začetku kazenske preiskave, da se posameznikom prepreči prodaja ali prikrivanje premoženja. Z drugimi besedami: zaseg je pravni postopek, v katerem pristojni organi na podlagi dokazov o povezavi premoženja s kaznivimi dejavnostmi prevzamejo fizični ali finančni nadzor nad premoženjem. Za razliko od zamrznitve, ki je preventivni ukrep pred zasegom, zaseg pomeni dejanski prevzem posesti oziroma nadzora nad premoženjem v okviru kazenskega ali civilnega postopka. Zaseg premoženja se lahko izvede tudi brez dokončne sodne odločbe, na primer kadar obstaja nujen sum, da premoženje izvira iz nezakonitih dejavnosti. Primer: bančni račun se zamrzne ali pa se zaseže gotovina, če je povezana s trgovino z ljudmi ali pranjem denarja. Zaseg premoženja je začetni ukrep za zavarovanje sumljivega premoženja.

10.4.3 Dokončni ukrepi

Za razumevanje **izterjave premoženja** je koristno, da jo najprej opredelimo, saj je izterjava premoženja končni ukrep oziroma povzetek končnih ukrepov. Nato so pojasnjeni tudi drugi z njo povezani končni ukrepi. Da ne bi prišlo do zmede glede pravilnega zaporedja, slika 15 pod razlago teh pojmov prikazuje postopek od zamrznitve premoženja do izterjave premoženja.

- **Izterjava premoženja:** Izterjava premoženja pomeni končni pravni postopek, v katerem se nezakonito pridobljeno premoženje odvzame (tj. se ga lahko zaseže) in se ga lahko nato vrne žrtvam ali državi. Običajno sledi sodbi oziroma pravnomočni odločitvi. Izterjava premoženja lahko poteka v civilnem postopku (tudi brez kazenske obsodbe) ali v kazenskem postopku. Primer: po obsodilni sodbi se nepremičnine, luksuzna vozila ali sredstva na bančnih računih, ki pripadajo storilcu trgovine z ljudmi, trajno odvzamejo in prenesejo na državo ali

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

žrtve. Izterjava premoženja je končni proces odvzema in nadaljnje prerazporeditve tega premoženja (torej izterjava premoženja sledi zasegu premoženja).

- **Odvzem premoženja** (konfiskacija): Konfiskacija je končni pravni prenos nezakonito pridobljenega premoženja na državo ali drug subjekt, na primer sklad za odškodnine žrtvam. Ta korak sledi sodni odločbi ali upravni odločitvi in trajno odvzame premoženje prvotnemu lastniku.

Odvzem premoženja brez obsodilne sodbe (Non-Conviction-Based Confiscation – NCBC): NCBC oziroma NCB-konfiskacija je pravni mehanizem, ki organom omogoča odvzem premoženja, ne da bi bila potrebna predhodna kazenska obsodba. Uporablja se v primerih, ko pregon ni mogoč, na primer ker je osumljenec umrl, je pogrešan ali deluje iz jurisdikcije, ki ne omogoča izročitve. Lahko se uporabi v kazenskih in civilnih postopkih. Številne jurisdikcije po svetu izkoriščajo prednosti NCBC z uvajanjem zakonodaje o civilnem odvzemu (civil forfeiture). V EU pa – z izjemo nekaterih držav (Združeno kraljestvo, Irska, Bolgarija in Slovaška) – večina jurisdikcij še ni sprejela nacionalne zakonodaje o civilnem odvzemu. Da bi se zagotovilo priznavanje in izvrševanje tujih odločb o odvzemu v širokem naboru okoliščin, mednarodni standardi od držav zahtevajo, da imajo pooblastilo za odziv na zaprosila, ki temeljijo na postopkih NCB-odvzema in z njimi povezanih začasnih ukrepov, razen če bi bilo to v nasprotju s temeljnimi načeli njihovega notranjega prava. Mednarodni standardi tudi navajajo, da bi morale jurisdikcije vsaj omogočiti izvrševanje odločb, izdanih v postopkih NCB-odvzema, v primerih, ko storilec ni dosegljiv zaradi smrti, pobega, odsotnosti ali kadar storilec ni znan..

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

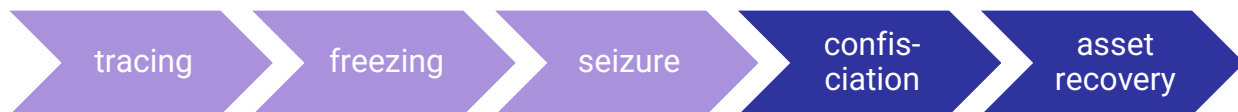

Figure 1. Steps to asset recovery.

Light purple: without jurisdictional involvement possible

Dark blue: jurisdictional choice mandatory

10.4.4 Možnosti sodelovanja pri implementaciji ukrepov

Obstaja več možnosti sodelovanja na različnih ravneh za olajšanje izvajanja ukrepov, predstavljenih v poglavjih 10.4.1 in 10.4.2. To je pomembno, ker nacionalna ureditev na primer ne zadostuje za mednarodno sodelovanje v čezmejnih zadevah, zato so v takih primerih potrebne posebne oblike oziroma sporazumi o sodelovanju. Poleg tega obstajajo tudi možnosti sodelovanja med javnimi organi in zasebnim sektorjem.

- **Medagencijske mreže za izterjavo premoženja (ARIN):** ARIN so okviri mednarodnega sodelovanja, namenjeni lažji izmenjavi informacij in usklajevanju med finančnoobveščevalnimi enotami (FOE), organi odkrivanja in pregona ter tožilci. Te medagencijske mreže so pogosto vzpostavljene neformalno, pri čemer vsaka država članica imenuje kontaktne osebe v vsaki instituciji, ki sodeluje v ARIN. Te kontaktne točke podpirajo postopek izterjave premoženja (na primer od zamrznitve ali – po potrebi – tudi sledenja premoženju). Primera sta [Camden Asset Recovery Inter-Agency Network](#) (CARIN) in mreža za izterjavo premoženja za južno Afriko ([Asset Recovery Network for Southern Africa](#)).
- **Mednarodna pravna pomoč (MLA):** MLA je formalni postopek sodelovanja med državami, ki organom omogoča zaprošanje za pravne dokaze in njihovo

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

izmenjavo, pomoč pri preiskavah ter izvrševanje ukrepov izterjave premoženja v različnih jurisdikcijah. Gre za najpogosteje uporabljeno metodo mednarodnega sodelovanja.

- **Javno-zasebno partnerstvo** (PPP) pri izterjavi premoženja: PPP pri izterjavi premoženja pomeni sodelovanje med državnimi organi (organi odkrivanja in pregona, tožilstva, finančni regulatorji) ter subjekti zasebnega sektorja (banke, finančne institucije, družbe za skladnost poslovanja) z namenom izboljšanja izmenjave obveščevalnih podatkov ter učinkovitejšega sledenja in zasega nezakonitega premoženja

10.5 Drugi pomembni pojmi

Poleg tega je za razumevanje preiskovalnih in nadzornih postopkov, ki se nanašajo na identifikacijo nezakonitega premoženja, povezanega s trgovino z ljudmi in delovnim izkoriščanjem, koristno, da se vnaprej pojasnijo še nekateri pojmi.

- **Predikatno kaznivo dejanje:** Predikatno kaznivo dejanje je osnovna kazniva dejavnost, iz katere izvirajo nezakoniti prihodki, ki so lahko predmet izterjave premoženja. Primeri vključujejo trgovino s prepovedanimi drogami, trgovino z ljudmi, korupcijo, goljufije in financiranje terorizma.
- **Pranje denarja:** Pranje denarja je postopek prikrivanja izvora nezakonito pridobljenih sredstev z njihovim preusmerjanjem skozi zapleten niz bančnih prenosov, gospodarskih družb ali finančnih instrumentov. Običajno poteka v treh fazah: vnos (placement) – vključitev nezakonitega denarja v finančni sistem, plastitev (layering) – prikrivanje izvora z več zaporednimi transakcijami ter

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

integracija (integration) – vrnitev opranih sredstev v gospodarstvo kot navidezno zakonit dohodek.

- **Podjetje brez dejanske dejavnosti** (shell company): Podjetje brez dejanske dejavnosti je pravna oseba brez dejanskega poslovanja, pomembnejših gospodarskih dejavnosti ali zaposlenih, ki je pogosto ustanovljena z namenom prikrivanja nezakonitih sredstev. Čeprav imajo lahko taka podjetja tudi zakonite namene, kot so imetništvo premoženja ali olajševanje združitve, se pogosto zlorablja za pranje denarja, davčne utaje in podkupovanje. Takšna podjetja so praviloma registrirana v davčnih oazah in nimajo dejanske fizične prisotnosti v jurisdikciji registracije, zaradi česar je sledenje lastništvu ali finančnim tokovom oteženo. Ustanovitev teh podjetij je razmeroma poceni in enostavna, včasih stane le nekaj sto evrov. Pogosto se uporabljajo v kombinaciji z drugimi metodami, kot so lažni računi ali prikrite lastniške strukture, da se zakrijejo dejanski upravičenci. Preiskovanje takih podjetij je zahtevno, saj se ne tržijo in nimajo spletne prisotnosti kot običajna podjetja. Storilci jih uporabljajo za skrivanje premoženja in pranje denarja prek zapletenih mrež, kar organom otežuje sledenje nezakonitim finančnim tokovom v več jurisdikcijah.
- **Dejansko lastništvo** (beneficial ownership): Dejansko lastništvo pomeni posameznika ali pravno osebo, ki je končni lastnik ali ima dejanski nadzor nad premoženjem, tudi kadar je to formalno registrirano na drugo ime. Storilci pogosto uporabljajo podjetja brez dejanske dejavnosti, sklade ali posrednike, da prikrijejo svoje dejansko lastništvo.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

10.6 Teoretični del

Izterjava premoženja ima ključno vlogo pri preiskovanju in pregonu delovnega izkoriščanja, saj storilci trgovine z ljudmi izkoriščajo posameznike za lastno finančno korist ter pogosto delujejo v okviru prefinjenih poslovnih struktur, zasnovanih tako, da maksimizirajo dobiček in hkrati zmanjšujejo tveganje razkritja. Učinkovita izterjava premoženja te kriminalne strukture oslabi, ker storilcem odvzame nezakonito pridobljeno premoženje, razgradi njihovo finančno infrastrukturo ter zagotovi, da žrtve dosežejo pravičnost in odškodnino. Povedano drugače: zaseg premoženja, konfiskacija in izterjava premoženja storilcem/trgovcem z ljudmi onemogočijo, da bi bila trgovina z ljudmi zanje dobičkonosna (Aronowitz, Theuermann in Tyurykanova, 2010).

10.7 Poslovni modeli, povezani s trgovino z ljudmi

Študija MOD (ILO) o trgovini z ljudmi v Evropi, ki temelji na teoriji racionalne izbire, poudarja, da organizirane kriminalne skupine ocenjujejo tveganja, koristi in vložen napor podobno kot zakonita podjetja. Medtem ko si zakonita podjetja prizadevajo maksimirati dobiček z oglaševanjem in zniževanjem stroškov, pri čemer praviloma tudi pritegnejo pozornost, pa organizacije, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, dajejo prednost izogibanju odkritju (Belser, 2005). Pomembno je tudi poudariti, da »je vredno izpostaviti, da obstaja več skupin ljudi, ki imajo korist od trgovine z ljudmi: rekruter, prevoznik/tihotapec in končni izkoriščevalec« (Belser, 2005, str. 18). Poleg tega ni nujno, da je vsaka oseba iz teh skupin del organizirane kriminalne mreže; kot navaja Andrees (2004; povzeto po Belser, 2005), lahko različni posamezniki, ki prispevajo k eksplicitni trgovini z ljudmi za namene delovnega izkoriščanja, delujejo tudi samostojno. Van Liemt (2004, str. 14) to povzema takole: »Nekateri od teh ljudi lahko nevede sodelujejo pri trgovini z ljudmi (piloti letal; strojevodje); drugi zelo dobro vedo, da sodelujejo (ponarejevalci dokumentov;

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

lastniki bordelov in klubov; zaposlitveni posredniki, ki uporabljajo lažne obljube o zaposlitvi); spet drugi so v sivem območju (turistični agenti).«

Operativni stroški trgovine z ljudmi vključujejo pridobivanje žrtev in vzdrževanje prostorov (poleg tega zlasti v kontekstu spolnega izkoriščanja tudi nakup oblačil in oglaševanje). Dodatni stroški lahko vključujejo podkupnine, stroške pravnega zastopanja, globe ali odvzem premoženja, če so storilci zasačeni. Da bi maksimirali dobiček in hkrati zmanjšali tveganja ter stroške, storilci uporabljajo več strategij (čeprav večina velja za vse oblike trgovine z ljudmi, se nekatere nanašajo posebej na spolno izkoriščanje):

- **Zniževanje stroškov:** nameščanje večjega števila žrtev na eni lokaciji, izogibanje zdravstvenim stroškom ter izkoriščanje oseb z zakonitim prebivališčem za obhod priseljenjskih omejitev.
- **Zmanjševanje tveganj:** uporaba ponarejenih dokumentov, rekrutiranje lokalnih spolnih delavk/-cev, zaposlovanje telesnih stražarjev, zagotavljanje varnih hiš, nadzor nad žrtvami z nasiljem ali manipulacijo, rotiranje žrtev med različnimi lokacijami, podkupovanje uradnih oseb, pogosto menjavanje telefonskih števil ter izvajanje finančnih transakcij pod lažnimi identitetami.
- **Maksimiziranje dobička:** usmerjanje delovanja na območja z velikim povpraševanjem, rotiranje žrtev z namenom ohranjanja »novosti«, oddajanje ali prodaja žrtev drugim storilcem, zadrževanje celotnega zaslužka žrtev, vsiljevanje nezaščitenih spolnih odnosov, nalaganje izjemno dolgih delovnih ur ter določanje visokih zaslužkovnih kvot za žrtve.

Te taktike storilcem omogočajo ohranjanje in širjenje dejavnosti ob hkratnem zmanjševanju izpostavljenosti organom odkrivanja in pregona (glej npr. Belser, 2005).

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

10.8 Pravni okvir

Pri obravnavi primerov trgovine z ljudmi in delovnega izkoriščanja je bistveno, da so pristojni seznanjeni z ustreznimi pravnimi okviri, ki urejajo izterjavo premoženja. Ti vključujejo mednarodne, regionalne in nacionalne zakone ter predpise, ki zagotavljajo potrebno pravno podlago za prepoznavanje, zamrznitev in konfiskacijo nezakonitega premoženja. Poglavje 10.8.1 obravnava mednarodne predpise in sporazume, poglavje 10.8.2 pa okvirno pojasnjuje temelje nacionalnih zakonov in dogovorov. Za obravnavo nacionalnih vidikov na tem področju je priporočljivo vključiti tudi specifične nacionalne pravne okvire, saj jih ni mogoče v celoti zajeti za vsak projekt ali za vsako državo članico EU.

10.8.1 Mednarodne pogodbe

Mednarodni sporazumi ustvarjajo okvir za usklajeno ukrepanje proti finančnemu kriminalu oziroma deponiranju nezakonitega premoženja, povezanega z delovnim izkoriščanjem. Obravnavajo izzive glede pristojnosti, krepijo mehanizme izmenjave informacij in izboljšujejo učinkovitost zaprosil za mednarodno pravno pomoč. Brez teh sporazumov bi storilci lahko izkoriščali šibkejšo jurisdikcijo za skrivanje nezakonitega premoženja, zaradi česar bi bila prizadevanja za izterjavo bistveno otežena. Za učinkovito izterjavo premoženja morajo države te sporazume prenesti v nacionalno zakonodajo, zagotoviti vire za preiskovalne organe ter okrepiti sodelovanje s tujimi partnerji. Krepitev mednarodnega sodelovanja ostaja ključna za sledenje in vračanje protipravno pridobljenih premoženjskih koristi na svetovni ravni. Spodaj so navedene ključne

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

mednarodne pogodbe in pobude, ki oblikujejo globalna prizadevanja za izterjavo premoženja

- **United Nations Convention Against Corruption (UNCAC):**

- NCAC (Konvencija Združenih narodov proti korupciji), sprejeta leta 2003, je prvi pravno zavezujoč globalni instrument za boj proti korupciji. Od držav pogodbenic zahteva sprejetje ukrepov za odkrivanje, sledenje, zamrznitev in konfiskacijo premoženjskih koristi, pridobljenih s korupcijo. Podrobnejše informacije so na voljo tukaj: <https://www.unodc.org/corruption/en/uncac/learn-about-uncac.html>
- 51. člen izterjavo premoženja določa kot temeljno načelo ter spodbuja mednarodno sodelovanje pri repatriaciji (vračanju) ukradenega premoženja.
- 54. člen državam nalaga, da omogočijo mehanizme konfiskacije tako v postopkih, ki temeljijo na obsodilni sodbi, kot tudi v postopkih odvzema brez obsodilne sodbe.
- Pomemben vidik UNCAC je določba o vračanju premoženja v državo izvora, s čimer se zagotovi, da protipravno odtujena sredstva koristijo prizadetim državam, namesto da bi ostala v tujih finančnih sistemih.

- **United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (UNTOC):**

- UNTOC (Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu) je celovit mednarodni okvir, sprejet leta 2000. Obravnava organizirani kriminal, vključno s pranjem denarja in konfiskacijo premoženja. Dostopna je na primer tukaj: <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- 12. člen zahteva, da države omogočijo konfiskacijo premoženjskih koristi, pridobljenih z organiziranim kriminalom, ter vzpostavijo mehanizme za sledenje in zamrznitev premoženja.
- 13. člen spodbuja mednarodno sodelovanje pri sledenju, zamrznitvi, zasegu in konfiskaciji premoženja ter zagotavlja hiter odziv na zaprosila za mednarodno pravno pomoč (MLA).
- 14. člen predlaga uporabo konfisciranega premoženja za odškodnine žrtvam in podporne programe, hkrati pa spodbuja tudi reinvestiranje teh sredstev v dejavnosti organov odkrivanja in pregona za boj proti trgovini z ljudmi (THB).
- 18. člen določa smernice za mednarodno pravno sodelovanje pri izterjavi premoženja ter zajema izmenjavo dokazov in finančnih podatkov, pomembnih za primere trgovine z ljudmi.
- 23. člen kriminalizira oviranje pravnih postopkov, na primer skrivanje premoženja, pridobljenega s trgovino z ljudmi.
- Poleg tega Protokol za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi ([Palermški protokol](#)), ki dopolnjuje UNTOC, dodatno krepi prizadevanja za konfiskacijo premoženja, saj nalaga kriminalizacijo trgovine z ljudmi ter spodbuja izterjavo premoženja kot orodje za odkrivanje storilcev.
- **Financial Action Task Force (FATF)- priporočila:**
 - FATF (Skupina za finančno ukrepanje) razvija in spodbuja globalne standarde/priporočila za boj proti pranju denarja, financiranju terorizma in prikrivanju premoženja, kar lahko pomaga tudi pri preprečevanju in odkrivanju trgovine z ljudmi.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Priporočilo 4 o kriminalizaciji in konfiskaciji poudarja, da bi morale države vzpostaviti celovite okvire za konfiskacijo premoženja, vključno z možnostjo, da pristojni organi prepoznajo, izsledijo, zamrznejo in zasežejo premoženje tudi brez zahteve po kazenski obsodbi.
- Priporočilo 38 o mednarodnem sodelovanju navaja, da bi morale države sodelovati, da se olajša prepoznavanje in konfiskacija premoženja čez meje. Poleg tega lahko sklenitev dogovorov o delitvi konfisciranega premoženja spodbuja sodelovanje ter pomaga zagotoviti, da so sredstva namenjena podpori žrtvam in nadaljnjim preiskovalnim aktivnostim.
- Poročila o medsebojnem vrednotenju (mutual evaluation reports) FATF ocenjujejo skladnost držav z zahtevami glede izterjave premoženja ter podajajo priporočila za izboljšave.
- **EU Direktiva 2011/36/EU o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi ter zaščiti njenih žrtev**
 - Direktiva vsebuje več ključnih poudarkov: (1) Kriminalizacija trgovine z ljudmi je vzpostavljena z določitvijo minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij, povezanih s trgovino z ljudmi, ter z zahtevo, da vse države članice kriminalizirajo trgovino z ljudmi v vseh njenih oblikah. (2) Zaščita in podpora žrtvam sta posebej poudarjeni z izpostavitvijo potrebe po ustreznih mehanizmih za prepoznavanje žrtev ter zagotavljanje pomoči in podpore. Poleg (3) preventivnih ukrepov direktiva vključuje tudi (4) določbe, ki zagotavljajo, da žrtve trgovine z ljudmi niso kazensko preganjane ali sankcionirane zaradi sodelovanja v nezakonitih dejavnostih, h katerim so bile prisiljene kot neposredna posledica trgovine z ljudmi.

- Direktiva izrecno ne določa postopkov izterjave premoženja, vendar vzpostavlja okvir, ki podpira konfiskacijo premoženja, pridobljenega s trgovino z ljudmi. 5. člen direktive določa, da so lahko pravne osebe odgovorne za kazniva dejanja, povezana s trgovino z ljudmi, kar lahko vodi do sankcij, vključno s konfiskacijo premoženja.
- Poleg tega obstaja zagovorništvo za uporabo zamrznjenega in konfisciranega premoženja za podporo žrtvam. Skupna izjava nevladnih organizacij poudarja, da usmerjanje tega premoženja v pomoč žrtvam izboljšuje njihov dostop do pravic in pravičnosti, zato poziva k reviziji direktive in sprejetju več predlaganih sprememb na ravni EU. Za izterjavo premoženja je zlasti pomembna njihova zahteva po sprejetju spremembe 7. člena – Zaseg in konfiskacija (GAATW, 2023):

Močno podpiramo amandma Evropskega parlamenta k 7. členu, ki določa: »Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se zamrznjene in konfiscirane premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji iz te direktive, ter sredstva, uporabljena za storitev ali prispevek k storitvi teh kaznivih dejanj, prednostno uporabijo za zagotavljanje podpore, pomoči in zaščite žrtvam, vključno z neposrednim izplačilom odškodnine žrtvam, ter za nadaljnje vlaganje v preiskovanje in pregon primerov trgovine z ljudmi.«

Trenutno so finančni viri za neposredno podporo žrtvam zelo omejeni, dostop do odškodnine pa je v praksi skoraj v celoti odvisen od razpoložljivosti zamrznjenih in konfisciranih premoženjskih koristi. Jasna zahteva, da se zamrznjeno in konfiscirano premoženje uporabi za podporo, pomoč in zaščito žrtev, bo okrepila pravice žrtev in njihov dostop do pravnega varstva. To že leta močno priporočajo različni visoki strokovnjaki¹, takšna usmeritev pa je trenutno vključena tudi v (izpogajano) Direktivo o izterjavi in konfiskaciji premoženja; 17. člen te direktive države članice EU poziva, naj »preučijo

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

sprejetje ukrepov, ki omogočajo uporabo konfisciranega premoženja za namene javnega interesa ali socialne namene».

- **Direktiva EU 2014/42/EU o zamrznitvi in konfiskaciji premoženjskih koristi iz kaznivih dejanj:**
 - Ta direktiva določa minimalna pravila o zamrznitvi in konfiskaciji premoženjskih koristi ter sredstev, uporabljenih za kazniva dejanja, v državah članicah EU. Čeprav se ne nanaša izključno na trgovino z ljudmi, temveč na širok spekter kaznivih dejanj, so njene določbe posebej pomembne za boj proti trgovini z ljudmi, zlasti proti delovnemu izkoriščanju.
 - 3. člen opredeljuje obseg konfiskacije. Uvaja razširjeno konfiskacijo, ki organom omogoča odvzem premoženja, pridobljenega neposredno ali posredno s kaznivimi dejanji, vključno s trgovino z ljudmi. To zajema tudi premoženje, ki je bilo preoblikovano ali pretvorjeno v drugo premoženje. Konfiskaciji so podvržena tudi sredstva, ki so bila uporabljena ali namenjena za storitev takih kaznivih dejanj.
 - 5. člen – razširjena konfiskacija omogoča odvzem premoženja, ki ni neposredno povezano s konkretnim kaznivim dejanjem, kadar je sodišče prepričano, da zadevno premoženje izvira iz kaznivih ravnanj. To je še posebej relevantno v primerih trgovine z ljudmi, kjer se nezakonite koristi pogosto prepletajo z zakonitim premoženjem.
 - 4. člen – odvzem premoženja brez obsodilne sodbe dovoljuje konfiskacijo premoženja tudi v odsotnosti kazenske obsodbe. To se uporablja v primerih, ko je osumljenec umrl, je trajno bolan ali je pobegnil, s čimer se zagotovi, da pravica ni onemogočena zaradi nedosegljivosti storilca.

- 7. člen – zamrznitev in previdnostni ukrepi pooblašča pristojne organe, da nemudoma zamrznejo premoženje, za katero je verjetno, da bo predmet konfiskacije, ter tako preprečijo njegovo razpršitev med potekajočo preiskavo ali pravnim postopkom.
- 10. člen – upravljanje zamrznjenega in konfisciranega premoženja državam članicam nalaga vzpostavitev mehanizmov za učinkovito upravljanje zamrznjenega premoženja, vključno z možnostjo prodaje ali prenosa premoženja za preprečitev njegove razvrednotenosti, s čimer se ohrani vrednost premoženja za morebitno povračilo škode žrtvam ali uporabo v javnem interesu.
- 8. člen – varstvo pravic žrtev določa, da odredbe o konfiskaciji ne smejo posegati v pravice žrtev do odškodnine ter poudarja, da se lahko izterjano premoženje uporabi za poplačilo zahtevkov žrtev, s čimer se neposredno naslavlja škoda, povzročena s trgovino z ljudmi in izkoriščanjem.

Zgornji seznam oblik mednarodnega sodelovanja in pravnih okvirov ni izčrpen, vendar odraža ključna načela mednarodnega sodelovanja na področju izterjave premoženja v sedanjem kontekstu.

10.8.2 Nacionalna zakonodaja

Zakoni o izterjavi premoženja se med različnimi jurisdikcijami bistveno razlikujejo. Medtem ko imajo nekatere države dobro vzpostavljene pravne okvire, ki dajejo prednost konfiskaciji premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji, se druge še vedno soočajo z izzivi pri izvajanju učinkovitih ukrepov izterjave premoženja zaradi pravnih vrzeli, pomanjkanja medinstitucionalnega sodelovanja ali omejene mednarodne usklajenosti.

Na splošno pa presega okvir tega poglavja usposabljanja, da bi podrobno predstavili nacionalne zakone in predpise vsake države, vključene v projekt ERADICATING 2, ali celo vseh držav članic Evropske unije. Kljub temu so v nadaljevanju navedeni nekateri glavni izzivi in splošne dobre prakse. Poleg tega so podana tudi priporočila o tem, kaj bi bilo treba vključiti in upoštevati pri predstavitvi nacionalnih zakonov in predpisov o izterjavi premoženja v kontekstu delovnega izkoriščanja.

Kljub močnim pravnim okvirom v nekaterih državah izzivi ostajajo, med drugim:

- **Razlike v pravnih opredelitvah:** Čeprav je EU sprejela direktive za boj proti trgovini z ljudmi, se njihovo izvajanje med državami članicami razlikuje, kar vodi v neskladnosti pri izterjavi premoženja. Poleg tega se med jurisdikcijami razlikuje tudi to, kaj se šteje za trgovino z ljudmi na splošno oziroma kaj konkretno predstavlja nezakonito premoženje (kar vpliva tudi na njegove pravne povezave), kar dodatno otežuje čezmejno izterjavo.
- **Nezadostno čezmejno sodelovanje:** Kljub številnim obstoječim možnostim sodelovanja (glej poglavje 10.4.4) še vedno obstajajo izzivi pri usklajevanju pravnih postopkov in zagotavljanju pravočasne izmenjave informacij med državami članicami (Eurojust, 2024).
- **Dolgotrajni postopki:** Pravne ovire in pritožbeni postopki lahko znatno upočasnijo konfiskacijo premoženja. Poleg tega so postopki izterjave premoženja pogosto dolgotrajni tudi zaradi različnih pravnih, upravnih in sistemskih dejavnikov. Tako je na primer v Nemčiji mogoče civilne ukrepe izterjave premoženja relativno hitro izvesti prek začasnih odredb, medtem ko kazenskoopravni postopki izterjave pogosto doživljajo velike zamude. Kazenski postopki se lahko vlečejo več let, v tem času pa zaseženo premoženje ostaja nedostopno prizadetim osebam. Ta dolgotrajna nedostopnost predstavlja resen izziv za žrtve, ki si prizadevajo za

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

povračilo škode (Wiesner-Lameth, 2022). Poleg tega je Evropsko računsko sodišče ugotovilo tudi znatne zamude v postopkih izterjave Evropske komisije. Oktobra 2023 so zapadli dolgovi znašali skupaj 450 milijonov evrov, kar je bilo pripisano zapletenim postopkom in nezadostni pozornosti upravljanja (European Court of Auditors, 2024).

- **Pomanjkanje preglednosti:** Nekatere jurisdikcije še vedno omogočajo finančno tajnost, ki storilcem omogoča zaščito njihovega premoženja. Jurisdikcije s finančno tajnostjo lahko olajšujejo delovno izkoriščanje, saj storilcem omogočajo prikrivanje in pranje dobičkov iz nezakonitih dejavnosti. Nepregledni finančni sistemi v teh jurisdikcijah storilcem omogočajo skrivanje identitete in izvora sredstev, kar organom otežuje sledenje in prekinjanje finančnih tokov, povezanih z delovnim izkoriščanjem (Cardamome, 2023). Med izpostavljenimi primeri držav članic EU, ki zagotavljajo finančno tajnost, so Luksemburg (npr. tajne davčne odločbe za posamezna podjetja za omogočanje davčnega izogibanja; Wikipedia contributors, 2024), Ciper (zlasti znan po zagotavljanju finančne tajnosti ruskim podjetjem in oligarhom; Wikipedia contributors, 2025) ter Malta (npr. razkritja Panama Papers leta 2016, ki so pokazala vpletenost malteških politikov in podjetij v offshore posle z namenom izogibanja davkom in prikrivanja lastništva premoženja; Wikipedia contributors, 2024a). Poleg tega so – čeprav po brexitu niso več članica EU – tudi Združeno kraljestvo ter njegova čezmorska ozemlja in kronске odvisnosti pogosto tarča kritik zaradi omogočanja finančne tajnosti (npr. Britanski Deviški otoki kot pomembna davčna oaza).
- **Korupcija kot dejavnik delovnega izkoriščanja:** Korupcija v določenih sektorjih lahko ovira prizadevanja za izterjavo premoženja, saj preprečuje učinkovite preiskave in pregon. V Španiji je bila na primer zlasti v kmetijskem sektorju prepoznana korupcija kot dejavnik, ki omogoča delovno izkoriščanje, kar dodatno

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

otežuje sledenje in izterjavo premoženja, pridobljenega s takim izkoriščanjem (Serrano Puig, 2022).

- **Nastajajoče oblike izkoriščanja:** Nove oblike izkoriščanja, kot sta prisilna kriminaliteta in izkoriščevalsko nadomestno materinstvo, predstavljajo izziv za obstoječe pravne okvire, ki pogosto niso ustrezno prilagojeni za obravnavo teh pojavov. Ta vrzel lahko ovira tudi prizadevanja za izterjavo premoženja, povezanega s temi novimi kaznivimi dejanji.

Best practices to enhance asset recovery include:

- **Več prizadevanj na področju preiskovanja, pregona in obsodb:** Sekretariat Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (2016) ne poudarja le pomena finančnih preiskav ter izvajanja ukrepov zamrznitve, zasega in konfiskacije premoženja, temveč izpostavlja tudi **dobre prakse**, ki so na tem področju posebej relevantne. Primeri vključujejo:
 - Belgija (2013): Država ima enega posebnega generalnega tožilca (Belgija ima skupaj pet generalnih tožilcev), ki je pristojen za področje trgovine z ljudmi in deluje kot kontaktna oseba za državno tožilstvo. Poleg tega so na vsakem tožilstvu ter pri uradu inšpektorata za delovno pravo imenovani specializirani tožilci. To je prispevalo k večjemu številu pregonanih primerov delovnega izkoriščanja. Poleg tega je akcijski načrt za obdobje 2012–2014 že vključeval potrebo po izvajanju finančnih preiskav na področju trgovine z ljudmi.
 - Albanija (2016): Za področje trgovine z ljudmi sta pristojna Tožilstvo za huda kazniva dejanja in Sodišče prve stopnje za huda kazniva dejanja. Albanija ima nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi, ki je vzpostavil delovno skupino med Tožilstvom za huda kazniva dejanja in

državno policijo, da bi okrepili medsebojno povezovanje in sodelovanje. Leta 2015 je država sklenila memorandum o soglasju za vzpostavitev delovne skupine, namenjene pregledu primerov trgovine z ljudmi, ki so bili opuščeni ali sploh niso bili uvedeni. Septembra in oktobra 2024 je Misija OVSE v Albaniji organizirala šest srečanj na lokalni ravni s tožilci in policisti za obravnavo izzivov pri preiskovanju in pregonu primerov trgovine z ljudmi. Razprave so poudarile pomen vzpostavitve specializiranih enot za boj proti trgovini z ljudmi ter krepitev sodelovanja med različnimi institucijami za poenostavitev preiskovanja primerov, izboljšanje zbiranja dokazov in doseganje boljših rezultatov pregona, vključno z izterjavo premoženja (OVSE, 2024)

- Avstrija (2015): Enota za izterjavo premoženja (Asset Recovery Unit) v okviru Službe kriminalistične obveščevalne dejavnosti se vključi v vse preiskave trgovine z ljudmi. »V skladu s 110(1) členom ZKP je zaseg dopusten, če se zdi nujen zaradi dokaznih razlogov, za zavarovanje zasebnopravnih zahtevkov ali za zavarovanje odvzema, izterjave ali drugega premoženjskopravnega ukrepa, ki ga določa zakon. Državni tožilec odredi zaseg, kriminalistična policija pa ga izvrši. Kriminalistični policisti so v določenih okoliščinah upravičeni predmete zaseči tudi na lastno pobudo, zlasti če so bili žrtvi odvzeti kot posledica kaznivega dejanja« (Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 2016, str. 23).
- Romunija (2012/2016): Preiskave vodita Oddelek policije za boj proti trgovini z ljudmi (Department for Countering Trafficking in Persons – DCCO) in Direktorat za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma (DIICOT; direktorat v okviru tožilstva), ki sta specializirana za trgovino z

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

ljudmi. Policija ima v okviru kazenskih preiskav pooblastilo za sistematično preverjanje finančnih virov in premoženja domnevnih storilcev. Ugotovljeno premoženje se zaseže, da ga lahko sodišče pozneje konfiscira. Podatki o konfisciranem premoženju se posredujejo Uradu za izterjavo premoženja pri Ministrstvu za pravosodje.

- **Specializirano usposabljanje za organe odkrivanja in pregona:** Ciljno usposabljanje policije, tožilstva ter delovnih inšpektorjev izboljšuje prepoznavanje primerov izkoriščanja in posledično tudi izterjavo nezakonitega premoženja. Več držav članic EU je te ciljne skupine že usposabljal (Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 2016):
 - Avstrija (2015): Ministrstvo za notranje zadeve (Sicherheitsakademie – SIAK) zagotavlja usposabljanja o trgovini z ljudmi za policiste na vseh ravneh, vključno z letnimi seminarji v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Specializirana usposabljanja prejemajo tudi delovni inšpektorji, davčni in carinski organi ter diplomatsko osebje.
 - Belgija (2013): Redna usposabljanja o trgovini z ljudmi so namenjena sodnikom, policiji, socialnim delavcem in delovnim inšpektorjem; organizirajo jih različni državni organi.
 - Nizozemska (2014): Policija opravlja periodična preverjanja in specializirana usposabljanja, dodatna usposabljanja pa so na voljo tudi za tožilce, sodnike, osebje pridržalnih centrov in občinske uslužbence za prepoznavanje trgovine z ljudmi.
 - Norveška (2013): Inštitut Fafo in različne državne institucije usposabljuje osebje azilnih centrov, službe za varstvo otrok in socialne delavce za prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Poljska (2013): Policijske akademije sistematično usposabljaajo policiste o trgovini z ljudmi, dodatna usposabljanja pa so namenjena tudi mejni policiji, delovnim inšpektorjem in socialnim delavcem, vključno s seminarji o trgovini z otroki, ki jih vodijo nevladne organizacije.
- Portugalska (2013): Policija, mejni organi, sodniki in tožilci prejemajo usposabljanja o trgovini z ljudmi, vključno s preiskovalnimi tehnikami in zaščito žrtev. Opazovalnica za trgovino z ljudmi (Observatory of Trafficking in Human Beings) usposablja tudi strokovne delavce v regijah z večjim tveganjem.
- **Povečana uporaba tehnologije:** Umetna inteligenca (UI) se vse pogosteje uporablja v boju proti trgovini z ljudmi, zlasti pri finančnih preiskavah, povezanih z izterjavo premoženja. Zmožnosti UI za analizo podatkov in prepoznavanje vzorcev izboljšujejo odkrivanje finančnih nepravilnosti, povezanih z dejavnostmi trgovine z ljudmi. Na primer: (1) UI povečuje učinkovitost finančnih preiskav z avtomatizacijo analize podatkov, kar omogoča hitro prepoznavanje sumljivih aktivnosti in olajša sledenje premoženju. (2) Z uporabo strojnega učenja UI izpopolnjuje in posodablja tipologije finančnih transakcij, povezanih s trgovino z ljudmi, ter izboljšuje zaznavanje spreminjajočih se metod pranja denarja. (3) Sistemi UI analizirajo obsežne podatkovne zbirke in prepoznavajo vzorce ter odstopanja, povezana s trgovino z ljudmi, kar prispeva k zgodnjemu odkrivanju nezakonitih finančnih tokov. (4) UI združuje različne vire podatkov, vključno z družbenimi omrežji in dejavnostmi na temnem spletu, ter tako zagotavlja celovit vpogled v mreže trgovine z ljudmi in povezane finančne transakcije (Bagnall idr., 2025). Avtorji navajajo tudi primer, kako lahko UI prispeva k razbitju mreže trgovine z ljudmi (Bagnall idr., 2025):

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Finančna institucija (FI), ki je uporabljala kontekstualno spremljanje, je zaznala niz manjših, strukturiranih pologov na več računih. Pri nadaljnji preiskavi je izboljšano povezovanje entitet (entity resolution) razkrilo, da so ti računi povezani z mrežo rekruterjev in prevoznikov, ki deluje v več državah. Z uporabo napredne analize omrežij je institucija odkrila povezave s podjetji v dejavnostih z visokim tveganjem, kot so masažni saloni in saloni za nohte, ki se pogosto povezujejo z delovanjem trgovine z ljudmi (TL).

Z izmenjavo teh ugotovitev z organi odkrivanja in pregona (LE) je finančna institucija prispevala k razbitju mreže trgovine z ljudmi. Usklajeno delovanje je privedlo do rešitve več deset žrtev in aretacije ključnih storilcev, kar kaže na potencial umetne inteligence pri prepoznavanju in obravnavanju dejavnosti trgovine z ljudmi v velikem obsegu.

Ta primer prikazuje, kako je mogoče umetno inteligenco vključiti v začetne preiskovalne korake, s čimer se ne poveča le verjetnost prepoznave primera trgovine z ljudmi oziroma delovnega izkoriščanja, temveč se izboljša tudi časovna učinkovitost. Čeprav to ni konkreten primer izterjave premoženja v kontekstu delovnega izkoriščanja, ne gre pozabiti, da so povezave med finančnimi preiskavami in izterjavo premoženja zelo močne, saj prve predstavljajo temelj (npr. za odgovore na vprašanja, kot je »Katero nezakonito premoženje obstaja v konkretnem primeru?«), da je sploh mogoče izvajati učinkovito in ciljno usmerjeno izterjavo premoženja.

- Številni nacionalni akterji, pa tudi celotne države članice EU, uporabljajo in so vključeni v različne oblike sodelovanja in koordinacije, kar je izjemno pomembno, zato je tej temi namenjeno posebno poglavje (glej poglavje 10.11).

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Priporočila pri predstavitvi nacionalnih zakonov in predpisov o izterjavi premoženja:

- **Predstavite kazenskoopravno podlago za izterjavo premoženja v primerih trgovine z ljudmi**
 - Kateri zakoni oziroma zakoniki se v vaši državi uporabljajo za obravnavo trgovine z ljudmi? Kateri zakoni oziroma zakoniki se uporabljajo za sledenje premoženju, njegov zaseg in konfiskacijo?
 - Dva primerna nacionalna predpisa (za ponazoritev, da je pogosto treba upoštevati več kot en zakon oziroma zakonik):
 - Nemčija: Criminal Code (StGB): §232 StGB, §233 StGB, §233a StGB, §§73-76 StGB and Criminal Procedure Code (StPO): §111b StPO, §111h StPO, §111k stop
 - Bolgarija: Criminal Code (NK): Art. 159a-159d NK, Art. 172 NK, Art. 53 NK and Criminal Procedure Code (NPK): Art. 111-112 NPK, Art. 307 NPK
- **Predstavite posebne predpise in institucije na področju izterjave premoženja**
 - Katere institucije so vključene v postopke izterjave premoženja? Katere je treba obvezno vključiti? Kakšen je njihov poseben namen in vloga v tem okviru? Kdaj je treba vključiti posamezno institucijo?
 - Iz katerih zakonov izhajajo pristojnosti in pooblastila posameznih institucij v kontekstu izterjave premoženja?
 - Npr. predpisi o odvzemu nezakonito pridobljenega denarja iz trgovine z ljudmi; institucije, kot so nadzorni organi finančnega sektorja in finančnoobveščevalne enote (FOE); organi odkrivanja in pregona.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Osredotočenost na storilca oziroma storilce
- **Predstavite mehanizme, povezane z delovnim izkoriščanjem in odškodninami za žrtve**
 - Kako je mogoče v skladu z nacionalno zakonodajo zagotoviti, da žrtev oziroma žrtve prejmejo odškodnino?
 - Npr. delovnopravni predpisi, ki omogočajo retroaktivno uveljavljanje zahtevkov za neizplačane plače; odškodninski skladi, prek katerih je mogoče žrtvam zagotoviti finančno podporo; socialne storitve in pravna pomoč, ki žrtvam pomagajo pri povračilu odvzetega denarja.
 - Osredotočenost na žrtev oziroma žrtve.

10.9 Prepoznavanje premoženja, povezanega s trgovino z ljudmi in delovnim izkoriščanjem

Najprej je treba poudariti, da obstajajo različni načini, kako je mogoče nezakonito premoženje, pridobljeno z delovnim izkoriščanjem, zaznati oziroma odkriti (za več informacij glejte poglavje 9 tega usposabljanja). Po eni strani je mogoče prepoznati sumljive indikatorje – to velja za finančne strokovnjake, ki delujejo v organih odkrivanja in pregona ali v pravosodju, pa tudi za zaposlene v bankah ali drugih (spletnih) finančnih institucijah, ki imajo vpogled v denarne tokove strank in lahko zaznajo nepravilnosti. V nekaterih primerih lahko indikatorje finančnega kriminala prepozna tudi običajen državljani (npr. sosed družine ve, da ta prejema državno pomoč, hkrati pa vozi izjemno drage avtomobile, zato se sprašuje, od kod jim denar za nakup oziroma uporabo takega vozila).

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Asociația pentru Cooperare Dezvoltare Durabilă

KLJUČ

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Površinski indikatorji finančnega kriminala, povezanega z delovnim izkoriščanjem:

- nepojasnjeno kopičenje premoženja pri posameznikih brez zakonitih virov dohodka
- plačila več posameznikom z enega poslovnega računa, pogosto v nerednih časovnih presledkih
- gotovinski pologi v velikih zneskih, ki niso skladni z naravo poslovanja
- uporaba podjetij brez dejanske dejavnosti za prikrivanje finančnih tokov
- pogoste mednarodne transakcije brez očitne poslovne utemeljitve

Transakcijski finančni indikatorji:

Natančneje, OVSE je objavila seznam transakcijskih finančnih indikatorjev in tako imenovanih rdečih zastavic, ki se uporabljajo pri prepoznavanju trgovine z ljudmi, zlasti delovnega izkoriščanja. Spodnji seznam je povzet iz poročila OVSE, pri čemer so bili odstranjeni trije indikatorji, ki se nanašajo posebej na odvzem organov, ter sedem indikatorjev, značilnih za spolno izkoriščanje, da bi bil seznam ustreznejši za kontekst delovnega izkoriščanja. Kljub temu je treba upoštevati, da se lahko indikatorji v posameznih primerih razlikujejo in tudi prekrivajo (OVSE, 2019, str. 61 in nasl.)

- Uporaba slamnatega (navideznega) imetnika pri uporabi poslovnega računa
- Neplačevanje davkov, prispevkov za zavarovanje delavcev (workman's compensation) in drugih dajatev davčnemu organu
- Enaka višina izplačila v vsakem obračunskem obdobju (brez sprememb zaradi nadur, dopusta, bolniške, nagrad ipd.) pri delih, kjer tega ne bi pričakovali

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Ponavljajoča se izplačila plač v nerazumno nizkih zneskih (npr. bistveno pod minimalno plačo)
- Pomemben delež kapitala podjetja v depozitih brez ročnosti, nesorazmerno s finančnim prometom
- Posojila, ki jih družbenik odobri povezani pravni osebi, in naknadni prenos nazaj (fiktivno posojilo)
- Strukturiranje prek gospodarskih družb in prenos denarja z uporabo posojilnih pogodb
- Pretirana skupna vožnja (ride sharing) po polnoči
- Odsotnost običajnih življenjskih stroškov, kot so hrana, gorivo, komunalne storitve in najemnina
- Nakupi v restavracijah in sobna strežba, brez rezervacij/prenočitev
- Uporaba več posameznikov za opravljanje bančnih poslov
- Visoki in/ali pogosti izdatki na letališčih, v pristaniščih, drugih prometnih vozliščih ali v tujini, neskladni z osebnimi potrebami posameznika ali z navedeno poslovno dejavnostjo
- Gotovinski pologi v različnih mestih po državi
- Plačila agencijam za zaposlovanje ali rekrutiranje študentov, ki niso licencirane/registirane ali imajo kršitve na področju dela
- Razmeroma visoki izdatki za blago/storitve, ki niso skladni z navedenim poslovnim namenom
- Transakcije izven časa znanega obratovanja podjetja

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

KLJUČ

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Čezmejni prenosi sredstev, ki niso skladni z navedenim poslovnim namenom imetnika računa in/ali med povezanimi osebami brez jasne utemeljitve
- Nepojasneni vzorci čezmejnih transakcij med znanimi potmi trgovine z ljudmi ali območji z večjim tveganjem za trgovino z ljudmi
- Široka uporaba gotovine, tudi pri nakupu poslovnega premoženja
- Domači prenosi s strani podjetij v panogah, občutljivih za socialne goljufije, pri čemer se denar takoj zatem dvigne v gotovini
- Uporaba institucij zunaj finančnega sistema (netradicionalnih)
- Uporaba gotovinskih kurirjev in ponavljajoči se gotovinski dvigi
- Nakup bančnih menic, izplačljivih na igralnico, takoj po plogih
- Nepojasneni/neupravičeni visoki dobički podjetja
- Gotovinski plogi tik pod pragom za obvezno poročanje
- Gotovinski plogi na več poslovalnicah ali bankomatih
- Uporaba denarnih nakaznic (money orders) za plačevanje računov namesto osebnih čekov
- Poslovni računi z očitnimi odbitki od plač zaposlenih pod različnimi vrstami stroškov (npr. nastanitev, hrana)
- Unovčeni plačilni čeki, pri katerih se večina sredstev bodisi vrne na račun delodajalca bodisi jo obdrži delodajalec
- Pošiljatelj ali prejemnik z nepopolnimi podatki
- Prenosi iz različnih regij istim osebam v državah, ki so znane kot območja z večjim tveganjem za operacije trgovine z ljudmi

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabilă

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- Nakazila državne pomoči, položena na račun, čeprav ima imetnik očitno znatna sredstva
- Elektronska nakazila/bančna nakazila so lahko prav tako strukturirana
- Mešanje gotovine z zakonitimi viri dohodka
- »Refining« dejavnost (menjava bankovcev manjših apoenov v večje apoene)
- Pogosti nakupi večkratnih manjših zneskov bitcoina ali drugih virtualnih valut, neposredno s strani stranke ali prek menjalnic
- Prenosi sredstev, ki vključujejo tretje osebe, pri čemer so v oklepajih navedena alternativna imena
- Račun prejema plačila od zakonitih (pogosto nacionalnih) kadrovskih agencij, nato pa sredstva dalj časa ostanejo nedotaknjena
- Obrati hitre prehrane: pogosti nakupi nizke vrednosti v razmeroma kratkih časovnih obdobjih, neskladni s pričakovano aktivnostjo
- Račun se zdi, da deluje kot »lijak« (funnel account).

Poleg tega obstajajo tudi nekatere preiskovalne tehnike, ki jih lahko nacionalni ali mednarodni organi odkrivanja in pregona oziroma pravosodni organi uporabijo za prepoznavanje nezakonitega premoženja, pridobljenega z delovnim izkoriščanjem. Del protipravno pridobljenih koristi se namreč pretaka skozi finančni sistem in za seboj pušča sledljive finančne tokove. Poglobljena analiza plačilnih tokov in gibanj na računih – tako imenovana strategija »sledi denarju« (follow the money) – lahko pomembno prispeva k odkrivanju nezakonitih dejavnosti in identifikaciji žrtev na tem področju hudega kriminala. Najpomembnejši preiskovalni tehniki sta finančno profiliranje in forenzično računovodstvo, ki bosta pojasnjena v nadaljevanju.

Tehnike finančnega profiliranja posameznikov in organizacij, vpletenih v delovno izkoriščanje:

- **Analiza življenjskega sloga:** Tesno povezana s prej navedenimi indikatorji je primerjava med prijavljenimi dohodki posameznika in njegovim dejanskim življenjskim slogom, da se odkrijejo neskladja (npr. oseba, ki prijavlja skromno plačo ali je odvisna od državnih transferjev, hkrati pa ima luksuzne avtomobile, več nepremičnin, račune v tujini ipd.).
- **Spremljanje transakcij in pregled bančnih poslov:** Pri pregledu bančnih izpiskov ter finančnih izkazov podjetij ali posameznikov lahko tožilci ali policisti prepoznajo nepravilne dejavnosti, kot so veliki, nepojasneni gotovinski pologi ali dvigi, pogosti prenosi v jurisdikcije z visokim tveganjem (npr. davčne oaze) ali krožne transakcije (round-tripping), pri katerih se denar premika med računi z namenom prikrivanja izvora. V nekaterih primerih finančne enote organov odkrivanja in pregona ali tožilcev že uporabljajo umetno inteligenco in strojno učenje za zaznavanje vzorcev transakcij, značilnih za pranje denarja.
- **Pregled poslovnih struktur:** Kriminalne združbe pogosto uporabljajo večplastne korporativne strukture za prikrivanje lastništva. Strokovnjaki uporabljajo različne tehnike profiliranja za prepoznavanje zapletenih lastniških struktur in podjetij brez dejanske dejavnosti. Pri tem preučujejo podatke iz sodnih/poslovnih registrov, davčne evidence in podatke o direktorjih, da bi izsledili dejanske lastnike. Uporabljajo tudi vire, kot so registri dejanskega lastništva, ter preverjajo podjetja, registrirana v jurisdikcijah s finančno tajnostjo (npr. Britanski Deviški otoki, Panama). Posebno pozornost namenjajo tudi nenavadnim lastniškim ureditvam ali pogostim menjavam vodstva.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- **Analiza davčnih evidenc:** Delno že omenjeno pri prejšnji točki – zlasti pri podjetjih –, strokovnjaki iščejo neskladja med prijavljenimi dohodki in dejanskimi finančnimi transakcijami, tako pri pravnih osebah kot pri posameznikih. Vsaka država ima svoje pristojne enote za analizo davčnih evidenc. V Nemčiji so na primer vključeni različni akterji, kot so davčna preiskava v okviru finančnih uprav zveznih dežel, Zvezni centralni davčni urad, tožilci, specializirani za gospodarski in davčni kazenski pregon, ter Enota za finančni nadzor nad neprijavljenim delom v okviru nemške carine, ki ima kot organ odkrivanja in pregona pristojnosti ne le za nadzor dela, temveč tudi za nadzor pridobljenega premoženja. Zato je pogosto med prvimi, ki v Nemčiji zazna delovno trgovino z ljudmi. Na nacionalni ravni ima Nemčija tudi Zvezni kriminalistični urad, ki je pristojen za preiskovanje obsežnih primerov finančnega kriminala, vključno s pranjem denarja, davčnimi utajami in izterjavo premoženja. Zato je priporočljivo pripraviti pregled pristojnih nacionalnih in regionalnih organov za analizo davčnih evidenc.
- **Profiliranje krypto- in digitalnega premoženja:** Pristojni organi uporabljajo različne obveševalne baze podatkov in mreže za navzkrižno preverjanje finančnih profilov, kot so baze podatkov finančnoobveševalnih enot (npr. Europolov FIU.net), sistem SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) za mednarodne bančne evidence ali komercialne baze podatkov (npr. World-Check, Dow Jones Risk & Compliance) za sledenje politično izpostavljenim osebam (PEP) in subjektom, za katere veljajo sankcije.
- **Uporaba odprtokodnih obveševalnih virov (OSINT):** Pomembno orodje je tudi raziskovanje z uporabo OSINT, ki lahko vključuje spremljanje profilov posameznikov na družbenih omrežjih ter poslovnih objav in evidenc za prepoznavanje finančnih »rdečih zastavic«.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Medtem ko finančno profiliranje pomaga prepoznati nezakonito premoženje in ga povezati s kaznivimi dejanji, **forenzično računovodstvo** zagotavlja pravni in finančni okvir za njegov zaseg ter ustrezno upravljanje. Forenzično računovodstvo v kontekstu izterjave premoženja vključuje dokumentiranje, sledenje ter pravno utemeljevanje konfiskacije premoženja, povezanega s kaznivimi dejavnostmi. Zagotavlja, da se s premoženjem upravlja ustrezno, da so izpolnjeni pravni pogoji za njegov odvzem ter da ga je mogoče nameniti v javno korist ali za odškodnine žrtvam. Zato lahko rečemo, da forenzično računovodstvo vključuje tudi metode za sledenje premoženju prek različnih jurisdikcij.

Ključni elementi forenzičnega računovodstva:

- **Forenzično računovodstvo in revizija:** To vključuje podroben pregled finančnih evidenc z namenom dokazovanja, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito. Med specifičnimi tehnikami so sledenje denarnim tokovom prek več bančnih računov in jurisdikcij, prepoznavanje goljufivih knjigovodskih praks (npr. lažni računi, napihnjeni odhodki) ter uporaba forenzičnih tehnologij za rekonstrukcijo izbrisanih ali spremenjenih finančnih zapisov. V tem okviru je mogoče slediti tudi transakcijam s kriptovalutami, povezanimi z nezakonitimi finančnimi tokovi (npr. z analizo verige blokov).
- **Pravna dokumentacija in veriga skrbništva (chain of custody):** Ustrezno dokumentiranje je ključno, da so zaseženo premoženje in z njim povezani dokazi dopustni na sodišču. Med pomembne prakse sodno-finančnega dokumentiranja sodijo priprava finančnih poročil in izvedenskih mnenj, ki premoženje povežejo s kaznivimi dejanji, vzpostavitev jasne verige skrbništva za zasežena denarna sredstva in fizično premoženje ter zagotavljanje skladnosti z mednarodnimi okviri za izterjavo premoženja (npr. UNCAC).

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- **Evidentiranje zamrznitve in zasega premoženja:** Ko organi zamrznejo premoženje, morajo voditi evidence o vrednosti in lastništvu. Poseben izziv so lahko razlike pri vrednotenju (npr. nihanje vrednosti kriptovalut, razvrednotenje nepremičnin) ter upravljanje premoženja, ki zahteva vzdrževanje (npr. jahte, luksuzne hiše).
- **Čezmejno sodelovanje pri finančnem računovodstvu:** Nezakonito premoženje je pogosto razpršeno po več jurisdikcijah, zato je potrebna mednarodna koordinacija. Pri tem so koristni nekateri mehanizmi: sporazumi o mednarodni pravni pomoči za pridobivanje finančnih evidenc iz tujih bank, uradi EU za izterjavo premoženja (ARO) za meddržavno finančno sodelovanje (podrobneje v poglavju 10.11) ter standardi FATF (glej poglavje 3) za skladnost na področju preprečevanja pranja denarja
- **Orodja finančne obveščevalne dejavnosti:** Obstaja specializirana programska oprema za spremljanje bančnih transakcij in zaznavanje sumljivih aktivnosti. Takšna programska oprema se pogosto uporablja pri davčnih preiskavah, finančnem nadzoru nad neprijavljenim delom, v državnih tožilstvih ter pri notranjih revizijah podjetij. Nekaj primerov:
 - [CaseWare IDEA](#)
 - Izvor: Kanada
 - Funkcija: analiza velikih količin podatkov na splošno, med drugim tudi analiza računovodskih in bančnih podatkov za zaznavanje nepravilnosti; primerjava davčnih napovedi z dejanskimi plačilnimi tokovi; povezovanje podjetij in transakcij na računih za odkrivanje davčnih goljufij

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- [LexisNexis Financial Crime Compliance](#)
 - Izvor: ZDA / mednarodno
 - Funkcija: preverjanje strank zaradi tveganj davčnih utaj in pranja denarja; baza podatkov o politično izpostavljenih osebah (PEP) za analizo tveganj; integracija z globalnimi seznamami sankcij (OFAC, EU, OZN, FATF).
- Programske rešitve podjetij FICO/TONBELLER
 - Izvor: ZDA / Nemčija
 - Funkcija: spremljanje pranja denarja in davčnih goljufij pri ponudnikih finančnih storitev; integracija z računovodskimi sistemi (SAP, DATEV) za davčne revizije; z UI podprta analiza transakcij.
- **Zaseženo premoženje – kaj z njim?** Nekaterе države ponovno vložijo konfiscirano premoženje, pridobljeno s kaznivimi dejanji, v organe odkrivanja in pregona ali v socialne programe. V Evropski uniji (v državah članicah) se zaseženo premoženje včasih vrne žrtvam trgovine z ljudmi, zlasti kadar je premoženje neposredno povezano z izvrševanjem trgovine z ljudmi. V nekaterih državah se izkupiček od zaseženega premoženja nameni programom odškodnin za žrtve ali posebnim skladom za žrtve trgovine z ljudmi. V določenih primerih lahko žrtve zaprosijo za odškodnino v okviru nacionalnih shem za odškodnine žrtvam. V večini primerov nad prerasporeditvijo zaseženega premoženja v storitve za žrtve bdijo pristojna ministrstva ali organi (npr. Ministrstvo za pravosodje). Standardnih postopkov glede tega, kaj se zgodi z zaseženim premoženjem, ni mogoče oblikovati, saj je to močno odvisno od nacionalnih predpisov in zakonodaje oziroma celo od strukture pravnega sistema (npr. v Nemčiji obstajajo različne pravne veje in temu ustrezno

različna sodišča, ki zadevajo tudi različna pravila glede povračila/odškodnin za žrtve). Na tej točki je priporočljivo povabiti pravnega strokovnjaka z ustreznim primerom iz prakse oziroma primerom dobre prakse na področju izterjave premoženja, če naj bo poudarek poglavja/tečaja usposabljanja prav na tej temi.

Tako finančno profiliranje kot forenzično računovodstvo sta nepogrešljivi orodji pri izterjavi premoženja. Profiliranje pomaga pri odkrivanju nezakonitega premoženja in njegovem povezovanju s kaznivimi dejanji, medtem ko forenzično računovodstvo zagotavlja pravno utemeljen zaseg in ustrezno upravljanje tega premoženja. Skupaj tvorita temelj sodobnega pregona finančnega kriminala in strategij izterjave premoženja. Za končni pregled tabela 15 prikazuje kratko razlikovanje med obema preiskovalnima tehnikama.

Table 1. Primerjava preiskovalnih tehnik

Aspekt	Finančno profiliranje	Forenzično računovodstvo
Cilj	Prepoznati, izslediti in analizirati nezakonito premoženje	Pravno utemeljiti in upravljati zaseženo premoženje
Orodja	Bančne evidence, forenzika verige blokov, z UI podprto spremljanje transakcij	Forenzično računovodstvo, finančne revizije, vrednotenje premoženja
Fokus	Prepoznavanje vzorcev finančnega kriminala	Zagotavljanje skladnosti s pravnimi in računovodskimi standardi

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Izid	Lociranje in povezovanje	Zaseg, upravljanje in namenska uporaba premoženja
	premoženja s kaznivimi dejanji	

Poleg tega organi oziroma strokovnjaki, ki delujejo na področju izterjave premoženja, včasih vzpostavijo partnerstva z bankami in drugimi finančnimi subjekti. Konkretno se lahko postopek izterjave premoženja izboljša z:

- vzpostavitvijo memorandumov o soglasju (MOU) za izmenjavo informacij
- usposabljanjem zaposlenih v finančnem sektorju za prepoznavanje sumljivih transakcij
- spodbujanjem prostovoljnih razkritij s strani finančnih institucij
- uporabo poročil o sumljivih aktivnostih (SAR) za začetek postopkov sledenja premoženju
- Encouraging voluntary disclosures from financial institutions
- Using Suspicious Activity Reports (SARs) to initiate asset-tracing operations

10.10 Postopek izterjave premoženja in praktični napotki

To poglavje prikazuje shematični potek izterjave premoženja ter navaja pomembne nacionalne ali EU institucije, ki sodelujejo v posamezni fazi postopka.

1. Identifikacija in sledenje premoženju

Pred zamrznitvijo ali konfiskacijo premoženja morajo pristojni organi najprej prepoznati in izslediti premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji. Za to so

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

pristojne finančnoobveščevalne enote (FOE), uradi za izterjavo premoženja (ARO), pa tudi davčni organi in organi odkrivanja in pregona.

Uporabljene metode vključujejo:

- finančne preiskave (glej poglavje 9 tega usposabljanja)
- čezmejno izmenjavo podatkov prek Europolu in Eurojusta (glej poglavje 10.11)
- javno-zasebna partnerstva (PPP) oziroma sodelovanje z bankami in zasebnim sektorjem (npr. poročanje na področju preprečevanja pranja denarja/financiranja terorizma, poročila o sumljivih transakcijah)
- digitalno forenziko (npr. analiza verige blokov za sledenje kriptovalutam; glej poglavje 9 tega usposabljanja)

Abstrakten primer: Bančni račun, za katerega obstaja sum, da se uporablja za pranje dobičkov iz trgovine z ljudmi, je mogoče nemudoma zamrzniti, da se preprečijo dvigi.

Konkreten primer: Uradi za izterjavo premoženja (ARO) v državah članicah EU prek mreže CARIN izmenjujejo obveščevalne podatke za sledenje premoženju, povezanemu s kriminalnimi združbami, vključno s storilci trgovine z ljudmi.

2. Zamrznitev premoženja (preprečitev razpolaganja)

Ko je premoženje prepoznano, se ga lahko začasno zamrzne, da se storilcem prepreči prenos ali prikrivanje. Pravna podlaga je bila že navedena v poglavju 10.8, npr. Direktiva EU 2014/42/EU o zamrznitvi in konfiskaciji sredstev in premoženjskih koristi iz kaznivih dejanj, pa tudi nacionalni predpisi s področja finančnega kriminala in pranja denarja.

Pomembni koraki:

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- ARO in organi odkrivanja in pregona zaprosijo za sodno odredbo za zamrznitev premoženja.
- FOE lahko uvedejo začasno zamrznitev sumljivih bančnih transakcij.
- Europol/Eurojust pomagata pri čezmejni zamrznitvi.
- Sodelovanje s tretjimi državami na podlagi sporazumov o mednarodni pravni pomoči (MLA).

Abstrakten primer: bančni račun, za katerega obstaja sum, da se uporablja za pranje dobičkov iz trgovine z ljudmi, se lahko nemudoma zamrzne, da se preprečijo dvigi.

Konkreten primer: v Belgiji je mogoče na podlagi poročil delovnega inšpektorata zamrzniti premoženje podjetij, ki izkoriščajo delavce brez urejenega prebivanja

3. Zaseg premoženja (sodni nadzor)

Zaseg je korak naprej od zamrznitve, saj pristojnim organom omogoča, da prevzamejo fizični ali finančni nadzor nad premoženjem še pred dokončno sodno odločitvijo. Pravna podlaga izhaja iz kazenskih zakonikov držav članic EU ter iz Evropskega preiskovalnega naloga (EPN) za zbiranje dokazov v drugih državah članicah EU.

Postopek:

- Tožilci ali preiskovalni sodniki izdajo odredbo o zasegu.
- Sodelovanje z bankami, nepremičninskimi agencijami in finančnimi institucijami.
- Če se premoženje nahaja v tujini, se uporablja [Uredba \(EU\) 2018/1805 o medsebojnem priznavanju odredb o zamrznitvi in odredb o konfiskaciji](#)

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Abstrakten primer: gradbenemu podjetju, ki uporablja delavce, izpostavljene trgovini z ljudmi, se po razkritju dokazov o prisilnem delu zasežejo vozila in delovni stroji.

Konkreten primer: italijanska protimafijska zakonodaja omogoča hiter zaseg premoženja, povezanega z organiziranim kriminalom, vključno s storilci trgovine z ljudmi. 4.

4. Konfiskacija premoženja (končna sodna odločitev)

Konfiskacija pomeni trajen odvzem nezakonitega premoženja storilcem po obsodilni sodbi. Pravno se lahko uporabi Direktiva EU 2014/42/EU, ki omogoča tudi razširjeno konfiskacijo (torej odvzem premoženja tudi preko neposrednih protipravnih koristi). Poleg tega v nekaterih državah članicah odvzem premoženja brez obsodilne sodbe (NCB/NCBC) omogoča konfiskacijo nezakonitega premoženja tudi brez predhodne kazenske obsodbe.

Postopek:

- Sodišče z odločbo odredi konfiskacijo denarja, nepremičnin, podjetij ali luksuznega premoženja.
- V primerih delovnega izkoriščanja lahko storilci izgubijo tudi pravno lastništvo podjetij, ki so bila uporabljena za izkoriščanje.

Abstrakten primer: storilcu se konfiscira luksuzno stanovanje, kupljeno s premoženjskimi koristmi iz izkoriščanja delavcev, tudi če ga ni mogoče neposredno povezati s konkretnim kaznivim dejanjem.

Konkreten primer: na Nizozemskem se premoženje, povezano s primeri trgovine z ljudmi, konfiscira in proda, izkupiček pa se nameni programom podpore.

5. Izterjava in prerazporeditev premoženja

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Asociația pentru Cooperare Dezvoltare Durabilă

KLJUČ
CENTRO ZA BLOK PRIST TRGOVINI Z LJUDMI

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Konfiscirano premoženje bi bilo treba ponovno uporabiti za socialne namene ali za odškodnine žrtvam.

Med načini so naslednji:

- Prodaja konfisciranega premoženja za financiranje pobud proti trgovini z ljudmi
- Neposredno povračilo žrtvam (prek odškodninskih skladov)
- Ponovna uporaba konfisciranih podjetij pod državnim nadzorom

Abstrakten primer: storilec prenese sredstva na podjetje brez dejanske dejavnosti v drugi državi EU. Izdâ se Evropski preiskovalni nalog (EPN) za sledenje in izterjavo premoženja.

Konkreten primer: francoska agencija AGRASC zagotavlja, da se konfiscirano premoženje nameni programom odškodnin za žrtve trgovine z ljudmi.

6. Odškodnine žrtvam

Žrtve trgovine z ljudmi in delovnega izkoriščanja so upravičene do odškodnine, vendar se pogosto soočajo z ovirami. Pravna podlaga je Direktiva EU 2011/36/EU (pravica žrtev trgovine z ljudmi do odškodnine). Poleg tega se lahko uporabljajo tudi nacionalne sheme za odškodnine žrtvam kaznivih dejanj.

To pogosto otežujejo številni izzivi:

- Žrtve morajo aktivno uveljavljati odškodnino v sodnem postopku.
- Pogosto je potrebna brezplačna pravna pomoč oziroma pravno zastopanje.
- Če storilci nimajo vidnega premoženja, morajo poseči državne sheme odškodnin.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Abstrakten primer: lastnik restavracije, obsojen zaradi izkoriščanja delavcev, izgubi podjetje zaradi konfiskacije, dobiček pa se preusmeri v sklade za odškodnine žrtvam.

Konkreten primer: v Nemčiji lahko žrtve uveljavljajo odškodnino iz zaseženega premoženja storilcev, če to ni na voljo, pa iz državnega sklada za odškodnine žrtvam kaznivih dejanj.

Čeprav ima EU močne pravne okvire za zamrznitev, zaseg in izterjavo premoženja storilcev trgovine z ljudmi, izzivi ostajajo, zlasti pri čezmejnem sodelovanju, preglednosti in odškodninah za žrtve. Dobre prakse vključujejo učinkovite urade za izterjavo premoženja, javno-zasebna partnerstva ter učinkovite mehanizme za povračilo škode žrtvam

Praktični nasveti

Za korak naprej je treba pri obravnavi izterjave premoženja v primerih delovnega izkoriščanja upoštevati več sodnih postopkov ter procesnih in pravnih vprašanj, povezanih z delovanjem sodišč.

- **Pristojnost in pravni okvir:** Ker ti primeri pogosto vključujejo čezmejno delovanje, je pristojnost ključen izziv, saj različne države članice EU ukrepe izterjave premoženja urejajo in izvajajo različno. Priporočljivo je uporabiti pravna orodja EU, kot sta Evropski preiskovalni nalog (EPN) in Uredba (EU) 2018/1805 o medsebojnem priznavanju odredb o zamrznitvi in odredb o konfiskaciji, da se čezmejna izterjava premoženja poenostavi. Poleg tega je smiselno Eurojust vključiti že v zgodnji fazi zadeve za koordinacijo čezmejnih pregonov.
- **Tveganje razpršitve premoženja:** Storilci pogosto prenesejo ali skrijejo premoženje takoj, ko zaznajo ukrepanje organov odkrivanja in pregona. Zamude

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare în
dezvoltare
Durabilă

KLJUČ
CENTRO ZA BLOKIRANJE TRGOVANJE Z LJUDMI

pri izdaji odredb o zamrznitvi lahko omogočijo prenos denarja v tujino. Možna je uporaba nujnih pooblastil za takojšnjo zamrznitev, takoj po zaznavi sumljivega premoženja. Koristno je tudi okrepiti sodelovanje s finančnimi institucijami za pridobivanje uporabnih podatkov, na primer z monitoringom transakcij v realnem času.

- **Zbiranje zadostnih finančnih dokazov:** Sodišča zahtevajo trdne finančne dokaze za utemeljitev zamrznitve in konfiskacije premoženja. Storilci pogosto prikrivajo premoženje na imena tretjih oseb (družinski člani, podjetja brez dejanske dejavnosti, računi v tujini). Zato je dokazovanje, da so bila podjetja ali nepremičnine kupljene z nezakonitimi koristmi, lahko zapleteno. Možna rešitev je krepitev finančnih preiskav s pomočjo specializiranih forenzičnih računovodij in orodij za preprečevanje pranja denarja. Kjer je to mogoče, se lahko uporabijo tudi pravila o obrnjeni dokazni obveznosti, ki od storilcev zahtevajo pojasnilo nepojasnjene premoženja.
- **Dolgotrajni sodni postopki:** Postopki izterjave premoženja lahko zaradi pritožb, pravnih vrzeli in počasnih sodnih postopkov trajajo več let. Kazenski postopki in postopki konfiskacije premoženja so pogosto ločeni, kar dodatno odlašča uresničitev pravice. Kot možnost se lahko, kjer je to izvedljivo, uporabijo civilnopravni postopki odvzema premoženja (civil forfeiture), ki omogočajo izterjavo neodvisno od kazenske obsodbe (uspešnost je lahko od države do države različna). Prav tako je smiselno, kjer je mogoče, pospešiti obravnavo primerov delovnega izkoriščanja z vključitvijo specializiranih tožilcev in sodnikov za trgovino z ljudmi.
- **Varstvo pravic žrtev med postopki:** Sodišča včasih dajejo prednost odvzemu v korist države pred odškodninami za žrtve, zaradi česar žrtve prejmejo malo ali nič

finančnega zadoščenja. Poleg tega žrtve pogosto nimajo pravnega zastopanja za uveljavljanje odškodnine iz zaseženega premoženja. Priporočljivo je zagotoviti, da žrtve dobijo pravno pomoč in da lahko enostavno vložijo civilne zahteve zoper premoženje storilcev. Možna je tudi uporaba odškodninskih skladov za žrtve za zagotovitev vmesne podpore, dokler sodni postopki še potekajo.

Nenazadnje je lahko pri teoretičnih in praktičnih vprašanjih o izterjavi premoženja v kompleksnih, čezmejnih primerih trgovine z ljudmi za namene delovnega izkoriščanja v pomoč tudi priročnik Tools and Best Practices for International Asset Recovery Cooperation Handbook avtorjev Thomas, Day in Jackson (2019).

10.11 Medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje

Učinkovito sodelovanje med finančnoobveščevalnimi enotami (FOE), organi odkrivanja in pregona, nevladnimi organizacijami, akademskimi institucijami in finančnim sektorjem je ključni predpogoj za uspešen boj proti trgovini z ljudmi. Poglavje 10.2 je že predstavilo pomembne mednarodne sporazume. Poleg njih obstajajo tudi različne oblike sodelovanja med institucijami na nacionalni in mednarodni ravni, da bi bilo mogoče bolje prepoznati in spremljati poti nezakonitega premoženja, na primer:

- **Organi odkrivanja in pregona ter finančnoobveščevalne enote (FOE):** izmenjava podatkov za sledenje finančnim tokovom. Obstaja poseben in ustaljen način sodelovanja in interakcije med organi odkrivanja in pregona ter FOE. Glavni namen tega sodelovanja je izmenjava podatkov za prepoznavanje sumljivih finančnih dejavnosti, povezanih s trgovino z ljudmi, ter sledenje finančnim tokovom. To prispeva k širšemu cilju pridobivanja obveščevalnih podatkov v preiskavah

Co-funded by
the European Union

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

trgovine z ljudmi, ki se nato dopolnijo in dokazno utemeljijo ter uporabijo tako za obsodbo storilca oziroma storilcev kot tudi za izterjavo premoženja. Shematični prikaz sodelovanja med organi odkrivanja in pregona ter FOE je predstavljen na sliki 16, pri čemer je osrednji del prikaza povzet po OVSE (2020).

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

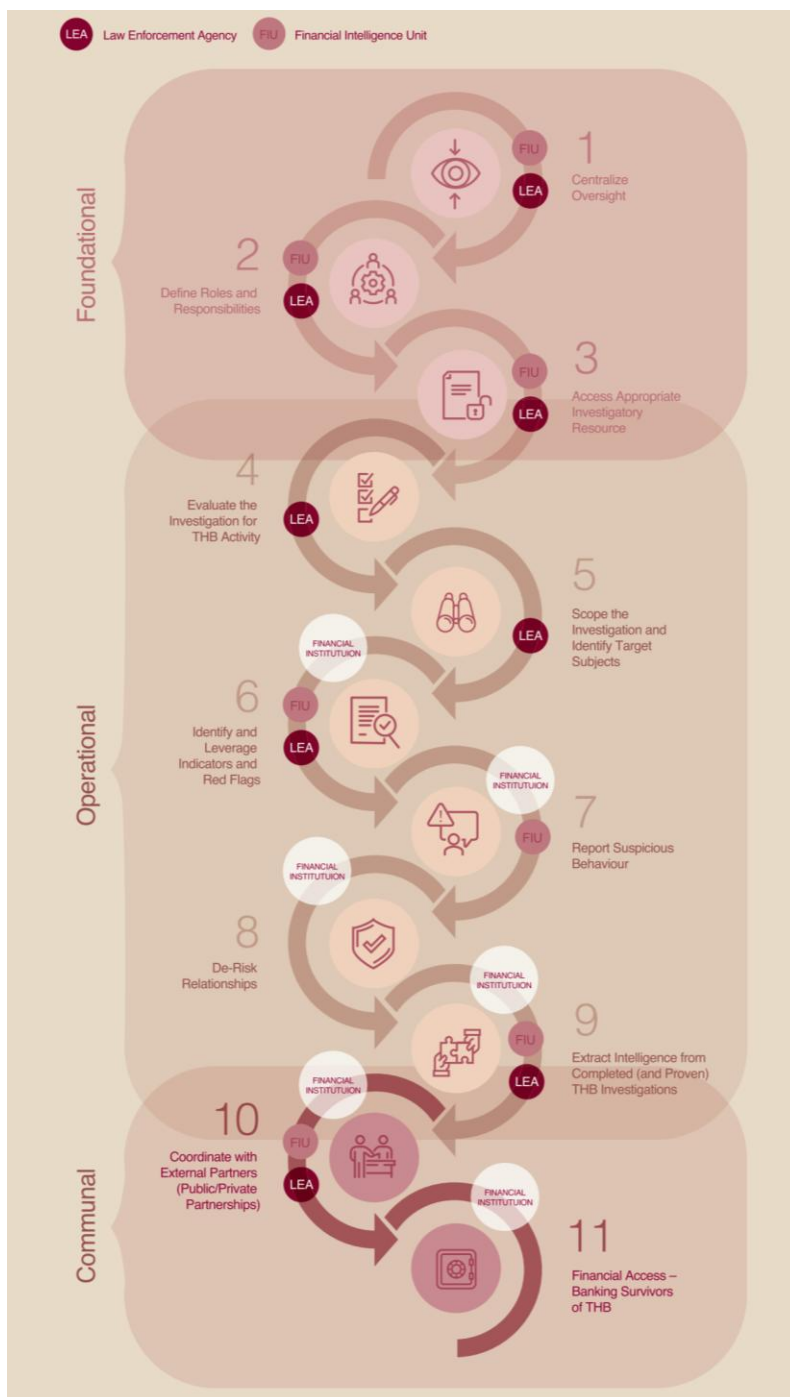

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabilă

Slika 2. Step-by-step process of collaboration between LEAs and FIUs.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- **Delovni inšpektorji in socialne službe:** Obstaja več možnosti sodelovanja med delovnimi inšpektorji in socialnimi službami. Sodelujejo lahko na primer pri skupnih nadzorih za prepoznavanje indikatorjev delovnega izkoriščanja (npr. slabi delovni pogoji, zadrževanje plač). Ko se pojavi sum izkoriščanja, se finančni dokazi posredujejo organom odkrivanja in pregona za kazensko preiskavo. Pomen za izterjavo premoženja je v tem, da se neizplačane plače in nezakoniti odbitki lahko uporabijo kot finančni dokaz za utemeljitev konfiskacije, dokumentacija delovnega inšpektorata o kršitvah pa lahko podpira odredbe o zamrznitvi in konfiskaciji. Poleg tega lahko delovni inšpektorji primere, ki vključujejo neizplačane plače, nezakonite plačilne sheme in goljufive pogodbe, posredujejo ne le enotam za finančni kriminal, temveč tudi uradom za izterjavo premoženja (glej spodaj). Socialne službe pa lahko žrtvam pomagajo pri uveljavljanju odškodninskih zahtevkov iz zaseženega premoženja, pri čemer je zelo koristno, da socialna služba vzpostavi neposreden stik z relevantnimi organi odkrivanja in pregona ter tožilci, včasih tudi z uradi za izterjavo premoženja. V nekaterih državah obstajajo formalni dogovori oziroma mehanizmi napotitev (npr. memorandumi o soglasju), ki določajo jasne postopke komunikacije med socialnimi službami, organi odkrivanja in pregona ter tožilstvom.
- **Javno-zasebna partnerstva (PPP):** Jedro javno-zasebnih partnerstev predstavlja sodelovanje med javnimi organi (npr. organi odkrivanja in pregona) ter zasebnimi organizacijami, kot so banke in registri gospodarskih družb. PPP so se izkazala kot učinkovita pri boju proti trgovini z ljudmi, tudi na področju izterjave premoženja. Z združevanjem virov in strokovnega znanja obeh sektorjev takšna sodelovanja izboljšujejo prepoznavanje, zaseg in konfiskacijo nezakonitega premoženja. Finančne institucije imajo na primer ključno vlogo pri zaznavanju in poročanju o

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

sumljivih dejavnostih, povezanih s trgovino z ljudmi. S sodelovanjem z organi odkrivanja in pregona lahko banke zagotovijo dragocene finančne podatke, ki pomagajo pri sledenju in izterjavi premoženja, povezanega s trgovinskimi mrežami. Kot primer lahko navedemo Urad za nadzor tujih sredstev (OFAC) pri ameriškem Ministrstvu za finance, ki uporablja finančne sankcije, usmerjene proti mrežam trgovine z ljudmi, s čimer prekinja njihove finančne tokove in olajšuje prizadevanja za izterjavo premoženja (U.S. Department of the Treasury, 2020).

- **Urad EU za izterjavo premoženja (ARO):** ARO so specializirane državne institucije v državah članicah EU, pristojne za sledenje, prepoznavanje in izterjavo premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji. Ustanovljeni so bili na podlagi [Sklepa Sveta 2007/845/PNZ](#) in imajo ključno vlogo v boju proti organiziranemu kriminalu, vključno s trgovino z ljudmi. Njihove glavne funkcije in pristojnosti vključujejo: (1) Sledenje in prepoznavanje premoženja: ARO preiskujejo nezakonito pridobljeno premoženje, kot so bančni računi, nepremičnine, luksuzno blago in kriptovalute, povezane s kaznivimi dejavnostmi. Pri tem tesno sodelujejo z organi odkrivanja in pregona, davčnimi organi, bankami in drugimi relevantnimi institucijami. (2) Podpora nacionalnim in mednarodnim preiskavam: ARO delujejo kot nacionalne kontaktne točke in omogočajo izmenjavo informacij na ravni EU o sumljivem premoženju. Pri tem sodelujejo z Europolom, Eurojustom in [OLAF](#) (Evropski urad za boj proti goljufijam). (3) Čezmejno sodelovanje in izmenjava informacij: ARO izmenjujejo relevantne informacije z drugimi državami. Uporabljajo specializirane podatkovne zbirke in mreže, kot je CARIN (Camden Asset Recovery Inter-Agency Network), za podporo čezmejnim finančnim preiskavam in pogosto sodelujejo tudi s finančnoobveščevalnimi enotami (FOE), ki analizirajo sumljive finančne transakcije. (4) Podpora zamrznitvi in konfiskaciji premoženja: ARO pomagajo sodnim organom pri zasegu in končni konfiskaciji

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji. V nekaterih državah delujejo skupaj z uradi za upravljanje premoženja (Asset Management Offices – AMO), ki upravljajo zaseženo premoženje in ga v določenih primerih usmerjajo v javno ali socialno uporabo.

Čeprav imajo ARO pomembne pristojnosti in mreže stikov na področju izterjave premoženja, se soočajo tudi z izzivi. Različni pravni okviri med državami članicami EU lahko otežujejo čezmejno sodelovanje. Nekaterim ARO primanjkuje osebja ali tehničnih zmogljivosti za učinkovito sledenje in izterjavo premoženja. Nenazadnje tudi ARO ne morejo v celoti odpraviti izzivov prikritega premoženja: storilci uporabljajo račune v tujini, podjetja brez dejanske dejavnosti in kriptovalute za prikrivanje nezakonitih sredstev. Kljub tem izzivom imajo ARO ključno vlogo v evropski strategiji proti finančnemu kriminalu. Njihova prizadevanja pomagajo preprečevati, da bi se kriminalni dobički ponovno vlagali v nezakonite dejavnosti, ter prispevajo k odškodninam za žrtve – zlasti v primerih trgovine z ljudmi.

- **Pobuda za vračanje ukradenega premoženja (StAR – [Stolen Asset Recovery Initiative](#)):** StAR je skupna pobuda Svetovne banke in Urada Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC), vzpostavljena za podporo mednarodnim prizadevanjem za preprečevanje pranja korupcijskih sredstev in olajšanje izterjave ukradenega premoženja. Čeprav je StAR primarno usmerjena v boj proti korupciji in zlorabi javnih sredstev, so njene metodologije in okviri uporabni tudi na področju trgovine z ljudmi in delovnega izkoriščanja.

Ključni vidiki, relevantni za delovno izkoriščanje, so: (1) odvzem premoženja brez obsodilne sodbe, pri čemer StAR zagovarja vzpostavitev pravnih mehanizmov, ki omogočajo konfiskacijo premoženja brez potrebe po kazenski obsodbi; (2) mednarodno sodelovanje in krepitev zmogljivosti; (3) odvratanje s

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

finančno destabilizacijo, saj StAR z usmerjanjem v finančne temelje npr. trgovine z ljudmi želi spremeniti razmerje med stroški in koristmi za storilce – zaseg, konfiskacija in izterjava premoženja delujejo kot pomemben odvračilni dejavnik in zmanjšujejo privlačnost takih nezakonitih dejavnosti.

V praksi StAR zagotavlja tudi tehnično podporo, priporočila za politike in pravno strokovno znanje za krepitev nacionalnih zmogljivosti na področju izterjave premoženja

- **Camden Asset Recovery Inter-Agency Network (CARIN)**: CARIN je bil že okvirno predstavljen v poglavju 3 pri razlagi mrež ARIN in je tukaj opisan kot eden izmed primerov več takih mrež. Gre za neformalno mednarodno mrežo strokovnjakov za izterjavo premoženja, namenjeno izboljšanju čezmejnega sodelovanja s spodbujanjem neposredne komunikacije med finančnoobveščevalnimi enotami (FOE), organi odkrivanja in pregona ter tožilci.

Člani CARIN izmenjujejo dobre prakse in omogočajo neposredno izmenjavo informacij, da bi pospešili postopke konfiskacije premoženja. Poleg tega CARIN, kjer je mogoče, podpira tudi usposabljanja o različnih vidikih odvzema premoženjskih koristi iz kaznivih dejanj ter tako praktikom zagotavlja znanja in veščine za učinkovito ciljno obravnavo premoženja (npr. pridobljenega s trgovino z ljudmi).

CARIN vključuje več kot 60 jurisdikcij, med njimi 27 držav članic EU, Združeno kraljestvo in 13 mednarodnih organizacij. Mreža ima posebno članstveno strukturo: polnopravno članstvo je odprto za države članice EU in druge jurisdikcije, ki so sodelovale na ustanovni konferenci CARIN leta 2004. Vsaka

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

članica lahko imenuje dva predstavnika, enega iz organov odkrivanja in pregona ter enega iz pravosodnega organa. Jurisdikcije in ne-zasebni subjekti, ki ne izpolnjujejo pogojev za polnopravno članstvo, lahko pridobijo status opazovalca. Opazovalci lahko imenujejo dva predstavnika, vendar nimajo glasovalne pravice. Poleg tega obstajajo tudi subjekti, ki niso vključeni v operativno izmenjavo informacij, vendar imajo dopolnilno strateško vlogo na področju izterjave premoženja. Ti subjekti lahko pridobijo status pridruženih članov. Tudi ti lahko imenujejo dva predstavnika, vendar prav tako nimajo glasovalne pravice v CARIN.

Poleg tega obstaja nekaj primerov čezmejnega sodelovanja, ki lahko podpira izterjavo premoženja:

- **INTERPOL:** INTERPOL-ova globalna mreža krepi mednarodno sodelovanje med organi odkrivanja in pregona (LEA), finančnoobveščevalnimi enotami (FOE) in uradi za izterjavo premoženja (ARO). INTERPOL lahko nudi podporo pri izmenjavi kriminalistično-obveščevalnih podatkov, čezmejnih preiskavah in koordinaciji ter ima dostop do biometričnih in kazenskih podatkovnih zbirk, ki so lahko uporabne za iskanje v posameznih primerih. Delovanje INTERPOL-a se posebej odraža v obsežni globalni pobudi *Operation Liberterra*, usmerjeni proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov, ki jo koordinira INTERPOL (INTERPOL, 2024).
- **Europol:** Tako kot INTERPOL tudi Europol zagotavlja operativno podporo in koordinacijo skupnih preiskav v čezmejnih primerih trgovine z ljudmi ter varne platforme, prek katerih lahko organi odkrivanja in pregona v EU izmenjujejo obveščevalne podatke o mrežah trgovine z ljudmi. Europol sodeluje v Evropski multidisciplinarni platformi proti kriminalnim grožnjam (EMPACT), ki se osredotoča na razbijanje kriminalnih mrež, vpletenih v trgovino z ljudmi za namene delovnega in spolnega izkoriščanja. Za izterjavo premoženja je posebej

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

relevantno, da Europol državam članicam EU pomaga pri sledenju in izterjavi premoženja (Europol, 2022). V najnovejšem programu za obdobje 2025–2027 Europol navaja tudi: »Komisija bo vzpostavila mrežo sodelovanja na področju izterjave premoženja in konfiskacije, da bi olajšala sodelovanje med ARO in AMO ter z Europolom« (Europol, 2024, str. 24).

- **Eurojust:** Eurojust, Agencija Evropske unije za sodelovanje v kazenskem pravosodju, lahko prav tako pomaga v primerih trgovine z ljudmi za namene delovnega izkoriščanja z vidika izterjave premoženja, na primer z zagotavljanjem operativne podpore v obliki pravne in logistične pomoči nacionalnim organom (denimo skozi celoten potek preiskave, pa tudi skozi celoten postopek izterjave premoženja). To vključuje organizacijo koordinacijskih sestankov ter olajšanje vzpostavitve skupnih preiskovalnih skupin (JIT). Eurojust pomaga pri usklajevanju strategij pregona med različnimi jurisdikcijami, zagotavlja, da so izpolnjene pravne zahteve, ter da se dokazi učinkovito zbirajo in izmenjujejo med državami članicami. Poleg tega Eurojust z analizo konkretnih zadev in organizacijo strokovnih srečanj prepozna in naslavlja izzive, povezane s pranjem denarja in izterjavo premoženja. Primeri iz prakse so na voljo na [spletu](#).
- **Raziskovalni inštituti:** Obstaja več evropskih raziskovalnih in strokovnih institucij ter organizacij, ki se osredotočajo na boj proti trgovini z ljudmi in delovnemu izkoriščanju, med njimi tudi Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti trgovini z ljudmi ([GRETA](#)), Agencija Evropske unije za temeljne pravice ([FRA](#)), Svet baltskih držav (CBSS) – Delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi ([TF-THB](#)), Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) – Urad posebne predstavnice in koordinatorke za boj proti trgovini z ljudmi ([CTHB](#)) Urad Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) – [Human Trafficking and Migrant](#)

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Smuggling Section. Poleg tega obstajajo tudi različni znanstveni projekti, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi (na primer Human Trafficking Data Research Project (HTDR Project), Dedman College of Humanities and Sciences; Stanford Human Trafficking Data Lab, Stanford University). Čeprav niso neposredno povezani z izterjavo premoženja, takšni projekti podpirajo prizadevanja na tem področju, na primer tako, da sistematizirajo podatke o trgovini z ljudmi in jih na eni strani naredijo dostopne relevantnim deležnikom, na drugi strani pa omogočajo neposredno sodelovanje pri znanstveni analizi tega kaznivega dejanja. To lahko posredno prispeva tudi k izboljšanju pravnih postopkov, kot je izterjava premoženja (npr. z boljšim razumevanjem vrzeli in izzivov na tem področju).

10.12 Podpora žrtvam in odškodnine

Kot je bilo že navedeno v poglavju 10.8, so žrtve lahko neposredno odškodovane iz konfisciranega premoženja, vendar je to negotovo in močno odvisno od nacionalnih predpisov. Kljub temu podpore žrtvam in njihovega upravičenja do odškodnine za doživeto izkušnjo ne smemo zanemariti; poiskati je treba različne načine, kako žrtvi v tem pogledu čim bolje pomagati. Zato je posebej poudarjen pomen poglavij usposabljanja 5 (in 13), ki prikazujeta načine občutljive, spoštljive in prizanesljive komunikacije z žrtvami. Seveda je ključno, da se žrtvi ne vsiljujemo, temveč spoštujemo njen morebitni umik in ji ponudimo možnost dodatnih pojasnil o obravnavani temi, da se lahko sama odloči, ali in kdaj želi sprejeti pomoč.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Potencialna podpora žrtvam v kontekstu izterjave premoženja je dvojna: (1) pomoč žrtvi med samim postopkom izterjave premoženja in (2) zagotovitev, da žrtev prejme odškodnino iz izterjanega premoženja ali iz drugih virov.

Podpora žrtvam med postopki izterjave premoženja v primerih trgovine z ljudmi za namene delovnega izkoriščanja je ključna za zagotavljanje pravičnosti, reparacij in dolgoročnega okrevanja (finančnega, pa tudi posredno duševnega in čustvenega). Ta proces zahteva žrtvi prilagojen pristop ter sodelovanje med organi odkrivanja in pregona ter nevladnimi organizacijami za podporo žrtvam. Uporabiti je treba mehanizme, ki zagotavljajo odškodnino.

Bistveni koraki:

- Zagotavljanje pravnega zastopanja žrtev med postopki konfiskacije premoženja
- Zagotavljanječasne finančne pomoči iz zamrznjenega premoženja
- Sodelovanje z nevladnimi organizacijami za naslavljanje takojšnjih potreb po nastanitvi in zdravstveni oskrbi

Podrobneje glede obravnave izterjave premoženja:

- **Pravna in institucionalna podpora:** Žrtve bi morale biti v postopkih izterjave premoženja priznane kot stranke, da lahko uveljavljajo odškodnino iz konfisciranega premoženja. Poleg tega številne jurisdikcije omogočajo uveljavljanje odškodnine oziroma povračila škode iz protipravno pridobljenih koristi, pogosto prek civilnih tožb ali v okviru kazenskih postopkov. Žrtve za krmarjenje po zapletenih finančnih in pravnih postopkih potrebujejo brezplačno pravno pomoč (pro bono) ali pravno pomoč, ki jo zagotovi država.

V praksi je treba žrtve obravnavati kot ključne priče, ne le kot pasivne opazovalke. Omogočiti jim je treba sodelovanje v kazenskih in civilnih postopkih, povezanih z

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

izterjavo premoženja. Zato je ključno, da je žrtev seznanjena s svojimi pravicami do sodelovanja. To je mogoče zagotoviti prek doseganja žrtev s strani nevladnih organizacij, služb pravne pomoči ali specializiranih enot za trgovino z ljudmi v organih odkrivanja in pregona. Za dostop do pravne pomoči je poleg tega bistveno zagotoviti tudi tolmačenje ter dokumente v maternem jeziku žrtve.

- **Prepoznavanje in zamrznitev premoženja:** Osebe, ki so bile izpostavljene trgovini z ljudmi, lahko zagotovijo ključne dokaze o tem, kako so storilci nadzorovali njihove plače, premoženje ali finančne transakcije (v nekaterih državah, na primer v Nemčiji, so takšna pričanja celo obvezna, da se trgovina z ljudmi lahko kazensko preganja). Zgodnja zamrznitev premoženja lahko prepreči, da bi storilci razpolagali z denarjem, ki bi ga bilo pozneje mogoče uporabiti za odškodnino žrtvam.
- **Odškodnina in povračilo škode:** Za uveljavljanje odškodnine je ključno ozaveščati žrtve, da lahko uveljavljajo odškodnino iz konfisciranega premoženja. Konfiscirana sredstva bi bilo treba nameniti storitvam podpore žrtvam, neposrednim izplačilom odškodnin ali programom socialne reintegracije. Nekaterе države ponujajo državne odškodninske sklade, kadar je neposredna izterjava premoženja otežena. Možno je tudi nedenarno povračilo, ki lahko vključuje podporo pri nastanitvi, zdravstveni oskrbi, izobraževanju ali poklicnem usposabljanju (z uporabo izterjanega premoženja).
- **Psihološka in socialna podpora:** Ker storilci pogosto grozijo žrtvam, da bi preprečili njihovo pričanje, so nujni zaščitni ukrepi, kot so programi zaščite prič. Odškodnina in izterjava premoženja bi morali žrtve tudi opolnomočiti z obnovitvijo njihove finančne neodvisnosti in dostojanstva. Če so viri ali zmogljivosti nacionalnih služb za podporo žrtvam omejeni, lahko večje mednarodne organizacije, kot so OVSE, IOM in [Hope for Justice](#), žrtvam pomagajo pri

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

uveljavljanju pravic in pri orientaciji v pravnih postopkih. Poleg tega je priporočljivo pripraviti pregled različnih nacionalnih ali regionalnih storitev in programov pomoči (zaščitna pomoč, zdravstvena pomoč, programi nastanitve, rehabilitacija, usposabljanje veščin, izobraževanje, materialna pomoč, jezikovna pomoč itd.)

Za celovitejši pregled, kaj je treba upoštevati v zvezi z žrtvami in kaj je smiselno preveriti na področju odškodnin za žrtve, se lahko sklicujete na primer na UNODC Toolkit to Combat Trafficking in Persons (npr. izdaja iz leta 2012) ter na [UNODC Toolkit for mainstreaming Human Rights and Gender Equality into criminal justice interventions to address trafficking in persons and smuggling of migrants](#) iz leta 2021.

10.13 Predlagane aktivnosti

Izbirate lahko med naslednjima dvema aktivnostma (skupinska vaja ali igranje vlog). Obe je mogoče do določene mere prilagoditi glede na to, v kolikšni meri želi trener/predavatelj/facilitator poudarek nameniti izterjavi premoženja. Če bi obe aktivnosti trajali predolgo, je priporočljivo predstaviti primer uporabe in nato začeti splošno skupinsko razpravo, ki se lahko osredotoči na vprašanja, vključena npr. v prvo aktivnost..

Tabela 2. Faze izterjave premoženja – skupinska vaja in igranje vlog

Ime aktivnosti	Faze izterjave premoženja – skupinska vaja
Vrsta aktivnosti	Skupinska vaja (delitev udeležencev v več skupin)

Trajanje	20-45 minut (odvisno od tega, v kolikšni meri želi trener/facilitator poudarek nameniti izterjavi premoženja; možna je kombinacija z učnimi poglavji 6, 7 ali 9)
Učni cilji	Strukturirano razumevanje celotnega procesa izterjave premoženja ter možnosti sodelovanja med institucijami.
Gradiva	Študije primerov: • Thomas, Day & Jackson (2019) on pp. 31-38 and pp. 38 – 42 at https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf • Crates (2022) on pp. 9-14 at https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf • U.S. Department of Labour Blog (2022) at https://blog.dol.gov/2022/01/11/fighting-human-trafficking-the-legacy-of-the-el-monte-sweatshop • Lam & Skivankova (2009) on p. 5 at https://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf

	• KOK German NGO Network against Trafficking in Human Beings at https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-menschenhandel/fallbeispiele (use auto-translation for the website and select sub-section 'Human Trafficking for Labour Exploitation') • Poglavje 8
Usmeritve za izvajalca	Udeleženci so razdeljeni v različne skupine, pri čemer je vsaki skupini dodeljena ena od ključnih faz izterjave premoženja: 1. Identifikacija in sledenje (če je udeležencev premalo ali če je tema že obravnavana v učnem poglavju 9, se to fazo izpusti) 2. Zamrznitev 3. Zaseg 4. Zaplemba 5. Izterjava 6. Odškodnina žrtvam (če je udeležencev premalo, se odškodnina žrtvam združi z izterjavo) Naloga skupin je razprava o dodeljeni fazi na podlagi študije primera, pri čemer se osredotočijo na naslednja ključna vprašanja: • Kateri akterji so vključeni?

	• Katera pravna orodja so na voljo v njihovi državi in v EU? • S katerimi izzivi se srečujejo v svoji fazi? • Katere so dobre prakse za njihovo fazo? • ...
Razprava	Po zaključku skupinskega dela bo vsaka skupina na plenarnem zasedanju predstavila svoje ugotovitve oziroma rezultate razprave. Ostali udeleženci lahko seveda podajo komentarje in/ali predstavijo svoje mnenje ali izkušnje.
Nasveti za izvajalca	Časovni potek je treba vnaprej načrtovati in se držati predvidenega časa za posamezno aktivnost (npr. 5–8 minut za predstavitev študije primera, 2 minuti za oblikovanje skupin, 10–20 minut za skupinsko delo ter 10–20 minut za razpravo na plenarnem zasedanju).
Gradiva	Študija primera v tiskani ali drugače dostopni verziji.
Spletna izvedba	Izvedba na daljavo ne bi smela predstavljati težave; preprosto lahko oblikujete skupine v ločenih sobah (breakout rooms).
Viri	<i>Viri za študije primerov.</i> Thomas, Day & Jackson (2019) Crates (2022) Lam & Skivankova (2009)

	U.S. Department of Labour Blog (2022) KOK German NGO Network against Trafficking in Human Beings (n.d.)
Ime aktivnosti	Izterjava premoženja na sodišču – igranje vlog
Vrsta aktivnosti	Igranje vlog v skupinah
Trajanje	Glede na to, ali bo usposabljanje osredotočeno na izterjavo premoženja ali ne, lahko ta vaja traja 60 minut (visok poudarek) ali precej manj (npr. 20 minut). Lahko se poveže z učnim poglavjem 9 (finančne preiskave, digitalna forenzika) ali z učnim poglavjem 6 (medinstitucionalno sodelovanje) oziroma učnim poglavjem 7 (mednarodno sodelovanje).
Učni cilji	Pomagati udeležencem razumeti vloge različnih akterjev pri izterjavi premoženja, vaditi medinstitucionalno komunikacijo ter se soočati z izzivi pri zaplembi premoženjske koristi v primerih trgovine z ljudmi in delovnega izkoriščanja. • Kako različni organi/institucije sodelujejo pri izterjavi premoženja? • Kakšna je vloga finančne preiskave pri dokazovanju kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z ljudmi? (→ povezava z učnim poglavjem 9)

	• Kako učinkovito uporabljati orodja sodelovanja na ravni EU, kot sta Eurojust in EPN (evropski preiskovalni nalogi)? • Kateri so pogosti izzivi/ovire in katere strategije za njihovo premagovanje?
Gradiva	Študije primerov • Thomas, Day & Jackson (2019) on pp. 31-38 and pp. 38 – 42 at https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf • Crates (2022) on pp. 9-14 at https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf • U.S. Department of Labour Blog (2022) at https://blog.dol.gov/2022/01/11/fighting-human-trafficking-the-legacy-of-the-el-monte-sweatshop • Lam & Skivankova (2009) on p. 5 at https://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf • KOK German NGO Network against Trafficking in Human Beings (n.d.) at https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-

	menschenhandel/fallbeispiele (use auto-translation for the website and select sub-section 'Human Trafficking for Labour Exploitation') Poglavje 8
Usmeritve za izvajalca	Udeležencem se dodelijo vloge (3-5 minut) - Inšpektorat za delo: ugotovil je možno izkoriščanje, vendar potrebuje finančne dokaze. - Enota za finančno obveščanje (FIU): sledi sumljivim transakcijam. - Organi odkrivanja in preiskovanja (policija/ARO): vodi preiskave in izvaja zamrznitve premoženja. - Davčni organ: preučuje davčne goljufije in neprijavljene dohodke. - Tožilec: odloča o pravnih ukrepih in pripravi zadevo za sojenje. - Organizacija za podporo žrtvam: zagovarja odškodnino za žrtve. - Predstavniki Eurojusta: pomaga pri čezmejni izterjavi premoženja. - Odvetnik obrambe (neobvezno): izpodbija postopek.

- Druga vloga? Po potrebi prilagodite nacionalnemu kontekstu.

Izvajalec predstavi primer (3-6 minut)

Predstavite scenarij primera (v katerem ima npr. podjetje več bančnih nakazil na račune v offshore jurisdikcijah, organi pa sumijo pranje denarja in davčne goljufije) bodisi vsem udeležencem skupaj ali pa udeležencem razdelite liste A4 z opisom scenarija, ki ga vsak prebere sam.

Igra vlog (10-30 minut)

- Inšpektorat za delo predstavi pomisleke na podlagi inšpekcijskih nadzorov na delovnih mestih.
- FIU predstavi finančne indikatorje tveganja.
- Policija/ARO razmišlja o zamrznitvi premoženja, vendar se sooča z izzivi (npr. sredstva so bila prenesena v tujino).
- Davčni organ preiskuje neprijavljene dohodke.
- Tožilec odloča o uporabi pravnih orodij (EPN, zaprosila za mednarodno pravno pomoč, podpora Eurojusta).
- Organizacija za podporo žrtvam se zavzema za odškodnino iz zaplenjenega premoženja.

	• Predstavnik Eurojusta pomaga usklajevati ukrepanje na ravni EU. • Odvetnik obrambe (če je vključen) nasprotuje zamrznitvi premoženja. • Druga vloga?
Razprava	Razprava (10 – 20 minut) • Vsaka vloga predstavi svoje ukrepe in izzive. • Razprava o tem, kako izboljšati medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje (s poudarkom na izterjavi premoženja). • Moderator pojasni (ali na podlagi razprave izlušči) dobre prakse pri izterjavi premoženja in odškodninah žrtvam.
Nasveti za izvajalca	Izbrani scenarij primera je treba vnaprej prilagoditi udeležencem. Moderator lahko prav tako vnaprej pripravi kratka navodila oziroma listke za posamezne vloge, ki jih bo dodelil udeležencem.
Gradiva	Študija primera v natisnjeni ali drugače dostopni obliki.
Spletna izvedba	Aktivnost je mogoče izvesti tudi na daljavo, vendar je lahko primernejša za izvedbo v živo (na lokaciji).

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Viri	<i>Viri za študije primer.</i> Thomas, Day & Jackson (2019) Crates (2022) Lam & Skivankova (2009) U.S. Department of Labour Blog (2022) KOK German NGO Network against Trafficking in Human Beings (n.d.)
--------------------	---

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja/-ev in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more prevzeti odgovornosti..

10.14 Viri

Aronowitz, Alexis & Theuermann, Gerda & Tyurykanova, Elena. (2010). OSCE. *Analysing the Business Model of Trafficking in Human Beings to Better Prevent the Crime*. <https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/69028.pdf>

Bagnall, C., Krupena, S., Kemp, C. & Massimi, F. (2025, January 27). *AI's Role in Combating Human Trafficking in the Financial Sector*. ACAMS Today. <https://www.acamstoday.org/ais-role-in-combating-human-trafficking-in-the-financial-sector/>

Belser, P. (2005). *Forced labour and human trafficking: Estimating the profits*. Geneva: International Labour Office. https://ecommons.cornell.edu/bitstream/1813/99623/1/Forced_labor_no__17_Forced_labour_and_human.pdf

Cardamome, T. (2023, February). *How secrecy facilitates illicit financial flows*. Welthungerhilfe.de - für Eine Welt Ohne Hunger und Armut. <https://www.welthungerhilfe.org/global-food-journal/rubrics/development-policy-agenda-2030/how-secrecy-facilitates-illicit-financial-flows>

Crates, E. (2022). *OPERATION CARDINAS AND BEYOND: Addressing exploitation risk in the construction sector*. Independent Anti-Slavery Commissioner. <https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf>

Eurojust. (2024, June 28). *The fight against human trafficking requires close cooperation across borders with the support of Eurojust..*

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

<https://www.eurojust.europa.eu/news/fight-against-human-trafficking-requires-close-cooperation-across-borders-support-eurojust>

European Court of Auditors. (2024). *The Commission's systems for recovering irregular EU expenditure. Potential to recover more and faster*. Publications Office of the European Union. https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-07/SR-2024-07_EN.pdf

Dedman College of Humanities and Sciences. (n. d.). *Human Trafficking Data Research Project*. <https://www.smu.edu/dedman/research/htdr>

Europol. (2022, November 25). *Europol Programming Document 2023 – 2025*. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Programming_Document_2023-2025.pdf

Europol. (2024, December 16). *Europol Programming Document 2025 – 2027*. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Programming_Document_2025-2027.pdf

Francavilla, F., Lyon, S., & De Cock, M. (2024). *Profits and poverty: The economics of forced labour*.

INTERPOL. (2024, November 6). *Global raids rescue 3,200 potential victims of trafficking and identify 17,800 irregular migrants*. <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2024/Global-raids-rescue-3-200-potential-victims-of-trafficking-and-identify-17-800-irregular-migrants>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

KOK German NGO Network against Trafficking in Human Beings. (n.d.). *Fallbeispiele*.
<https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-menschenhandel/fallbeispiele>

Lam, J. & K. Skivankova. (2009). *Opportunities and Obstacles: Ensuring access to compensation for trafficked persons in the UK*. Anti-slavery International.
https://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf

OSCE. (2019). *Following the Money. Compendium of Resources and Step-by-Step Guide to Financial Investigations Related to Trafficking in Human Beings*. Vienna: OSCE Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. https://www.osce.org/files/f/documents/f/5/438323_0.pdf

OSCE. (2020). *Financial Investigations. Step-by-Step Guide to Financial Investigations Related to Trafficking in Human Beings (THB) & Recommendations*. Vienna: OSCE Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. <https://www.osce.org/files/f/documents/a/8/462580.pdf>

OSCE. (2024, November 1). *OSCE Presence in Albania enhances collaboration with Albanian Prosecutors and State Police to combat human trafficking*. OSCE. <https://www.osce.org/presence-in-albania/579745>

Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings. (2016). *COMPENDIUM of good practices on the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings*. Council of Europe.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

https://edoc.coe.int/en/module/ec_addformat/download?cle=118921efba23fc329e6560b27861f0c2&k=22f6de27f80cdc30dc0dd58f113f7c70

Serrano Puig, C. (2022). *Anti-Corruption to Fight Human Trafficking Labour Exploitation in the Spanish Agricultural Sector*. Venice Lido: Global Campus of Human Rights. <https://repository.gchumanrights.org/items/f893a2a6-1cd6-47b2-a52e-bb16bba46616>

Thomas, J., Day, L. & F. Jackson. (2019). *Tools and Best Practices for International Asset Recovery Cooperation Handbook*. Advice on Individual Rights in Europe. https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf

The Global Alliance Against Traffic in Women (GAATW). (2023, December 12). *Joint NGO call to EU leaders: Measures to improve victim's rights are needed for the revision of the EU anti-trafficking directive to be meaningful, and not actually harmful for victims and those at risk*. <https://gaatw.org/news/1306-joint-ngo-call-to-eu-leaders-measures-to-improve-victim-s-rights-are-needed-for-the-revision-of-the-eu-anti-trafficking-directive-to-be-meaningful-and-not-actually-harmful-for-victims-and-those-at-risk>

U.S. Department of Labour Blog. (2022, January 11). *Fighting Human Trafficking: The Legacy of the El Monte Sweatshop*. Office of Public Affairs. [Fighting Human Trafficking: The Legacy of the El Monte Sweatshop | U.S. Department of Labour Blog](https://www.dhs.gov/fighting-human-trafficking-the-legacy-of-the-el-monte-sweatshop)

U.S. Department Of The Treasury. (2020, January 29). *Combating Human Trafficking*. <https://home.treasury.gov/news/featured-stories/combating-human-trafficking>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Van Liemt, G. (2004). Human trafficking in Europe: an economic perspective.
https://ecommons.cornell.edu/bitstream/1813/99396/1/Forced_labor_no__9_Human_Trafficking_in_Europe.pdf

Wikipedia contributors. (2024, November 11). *LuxLeaks*. Wikipedia.
<https://en.wikipedia.org/wiki/LuxLeaks>

Wikipedia contributors. (2024a, December 16). *Panama Papers (Europe)*. Wikipedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Panama_Papers_%28Europe%29

Wikipedia contributors. (2025, February 27). *Cyprus confidential*. Wikipedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Cyprus_Confidential

Wiesner-Lameth, M. (2022, February). *Asset recovery in Germany for international corporations — Financier Worldwide*. Financier Worldwide.
<https://www.financierworldwide.com/asset-recovery-in-germany-for-international-corporations>

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja/-ev in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more prevzeti odgovornosti.